



VARSINAIS-SUOMEN
MAAKUNTA
ENNUSTE
VUODELLE 2015



Varsinais-Suomen Osuuspankit

1. JOHDANTO

1.1. Yrittäjät varovaisia uuden vuoden kynnyksellä

Varsinais-Suomen Yrittäjien jäsenyritysten keskuudessa tehdyn Varsinais-Suomen Maakuntaennusteen tulokset kertovat, että yrittäjien odotukset alkavasta vuodesta ovat viimevuotista varovaisempia.

Varsinais-Suomen Maakuntaennusteen keräämät tiedot 1 175 varsinaissuomalaiselta pk-yrittäjältä kertovat, että maakunnan yrittäjät eivät odota käännettä parempaan vuonna 2015. Yrittäjät ovat aavistuksen viimevuotista varovaisempia arvioidessaan yrityksensä liikevaihdon, henkilökunnan määrän, kannattavuuden ja investointien määrän kehitystä. Eniten laskua on kannattavuusodotuksissa. Jo viime vuonna pohjalukemissa olleet investointiodotukset ovat laskeneet entisestään.

Seutukunnittain tarkasteltuna talousodotukset ovat niin ikään laskeutuneet viime vuodesta. Tämä varovaisuus on nähtävissä erityisesti Vakka-Suomessa, jossa talousodotukset ovat laskeneet kaikilla kysytyillä mittareilla mitattuna. Pientä toiveikkuutta on nähtävissä Loimaan seudun henkilöstö- ja investointiodotuksissa. Myös Salon seudulla investointiodotukset ovat parantuneet viime vuoteen verrattuna.

Toimialoitain tarkasteltuna liikevaihto-odotukset ovat laskeneet kauppaa ja tietotekniikkaa lukuun ottamatta. Tietotekniikka-alan odotukset tulevasta vuodesta ovat muita toimialoja valoisammat ja tietotekniikka-ala on myös ainoa toimiala, jolla investointiodotusten saldoluku on positiivinen tänä vuonna. Tietotekniikka-alaa on tarkasteltu ensimmäisen kerran erikseen, kun se aiempina vuosina on ollut tarkastelussa yhdessä kuljetusalan kanssa.

Varsinais-Suomen Yrittäjät on vuodesta 1993 lähtien kartoittanut jäsenkuntansa arvioita seuraavan vuoden suhdanneodotuksista. Syksyllä 1999 yrittäjien yhteistyökumppanina aloittivat varsinaissuomalaiset osuuspankit. Maakunnan merkittävimmän yrittäjäpankin osallistumisen myötä kyselyä kehitettiin ja monipuolistettiin. Osuuspankit ovat tuoneet Maakuntaennusteen laatimiseen muun muassa rahoitus- ja vakuutusksymysten asiantuntemuksen. Tämänkertainen ennuste on jo 16. osuuspankkien ja yrittäjäjärjestön yhteistyönä syntynyt raportti ja 22. Varsinais-Suomen Maakuntaennuste kautta aikojen.

Varsinais-Suomen Maakuntaennuste laaditaan vuosittain niin, että tulokset voidaan esitellä mahdollisimman tuoreena heti vuoden alussa. Kyselylomake sisältää vuosittain toistuvien vakiokysymysten lisäksi vaihtuvia, yrittäjille ajankohtaisia joko valtakunnallisesti tai paikallisesti mielenkiintoisia aiheita. Kysely tehtiin tällä kertaa 3.–17.11.2014 Internet-kyselynä suomen ja ruotsin kielillä.

Vuonna 2003 ennusteeseen liitettiin mukaan yritysten arviot omasta sijaintikunnastaan. Tällä kertaa yrittäjien kuntanäkemyksiä kysyttiin jo 13. kertaa. Rahoitusosassa tiedusteltiin yrityksen ensisijaisesti käyttämää vahinkovakuutusyhtiötä nyt kahdeksatta vuotta peräkkäin.

Tämän vuoden vaihtuvat kysymykset käsittelivät muun muassa yrittäjien näkemyksiä tärkeimmistä vaaliteemoista, yritystoimintaan vaikuttavasta sääntelystä, pk-yrittäjien verokannustimista sekä vakuutusyhtiön

valintaan vaikuttavista tekijöistä. Osa näistä tuloksista julkaistaan 8.1.2015 tässä raportissa ja osa 9.2.2015 järjestettävässä mediaailtapäivässä.

Varsinais-Suomen Maakuntaennusteen toteuttamissuunnitelman on laatinut alun perin Turun kauppakorkeakoulun PK-Instituutti. Kyselyn toteuttamisesta ja viestinnästä vastaa Varsinais-Suomen Yrittäjien ja Varsinais-Suomen osuuspankkien kumppanina Eurofacts Oy.

1.2. Lähes 1 200 vastausta tekee Maakuntaennusteesta luotettavan

Kutsu Varsinais-Suomen Maakuntaennuste 2015 -kyselyyn lähetettiin sähköpostilla Varsinais-Suomen Yrittäjien niille 7 789 jäsenelle, jotka ovat ilmoittaneet sähköpostiosoitteensa. Kysely toteutettiin Internet-kyselynä. Vastaukset saatiin 1 175 yrittäjältä eli 15,1 prosenttia kyselyn saaneista vastasi kyselyyn.

Yrittäjien aktiivinen osallistuminen ennusteen pohjana olevaan kyselyyn tekee Maakuntaennusteesta erittäin luotettavan. Vastausten pohjalta laadittu Varsinais-Suomen Maakuntaennuste on maamme kattavin ja luotettavin alueellinen suhdannebarometri.

Maakuntaennustetta varten vastaajayritykset on jaettu neljään eri kokoluokkaan. Näitä ovat yksinyrittäjät, erittäin pienet yritykset (2–9 työntekijää), pienet yritykset (10–49 työntekijää) sekä keskikokoiset ja suuret yritykset (yli 50 työntekijää). Varsinais-Suomen yrityksistä 99,8 prosenttia on pk-yrityksiä. Tämä vastaa koko maan keskiarvoa.

Kyselylomakkeessa vastaajia pyydettiin valitsemaan yrityksen päätoimiala yhdeksästä vaihtoehdosta. Palvelut oli kyselyssä jaettu palveluihin kuluttajille, liike-elämälle ja julkishallinnolle. Palveluita on tässä raportissa tarkasteltu kuitenkin pääosin yhtenä toimialana.

Turun seudun vastaajien osuus on noussut 3 prosenttiyksiköllä, palvelualojen vastaajien määrä on laskenut 4 prosenttiyksiköllä ja rakennusalan vastaajien määrä on noussut 3 prosenttiyksiköllä viime vuoteen verrattuna. Muuten vastaajien taustaprofiileissa on tapahtunut vain vähäisiä, 1–2 prosenttiyksikön, muutoksia aiempiin vuosiin verrattuna.

Tyypillisin kyselyyn vastannut yritys on, kuten aiempinakin vuosina, 2–9 henkilöä työllistävä, Turun seudulla toimiva palvelualan yritys. Alle 10 henkilöä työllistäviä yrityksiä edustaa 86 prosenttia vastaajista.

Eniten vastauksia kyselyyn tuli Turusta (331 vastausta, 28 % kaikista vastaajista), Salosta (129 vastausta, 11 % kaikista vastaajista), Kaarinasta (91 vastausta, 8 % kaikista vastaajista), Raisiosta (81 vastausta, 7 % kaikista vastaajista) sekä Uudestakaupungista (55 vastaajaa, 5 % kaikista vastaajista).



Varsinais-Suomen Osuuspankit

**VARSINAIS-SUOMEN
MAAKUNTA
ENNUSTE
VUODELLE 2015**

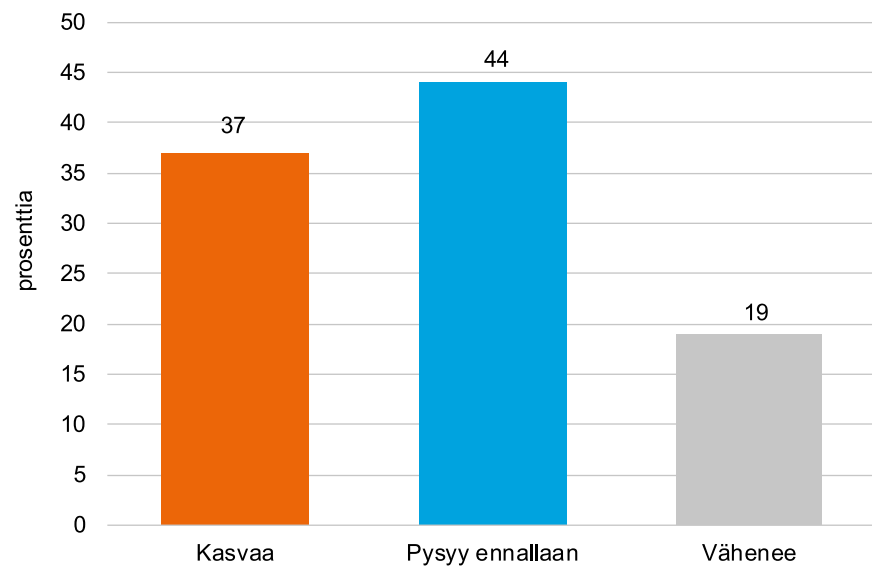
Yhteistyössä

Varsinais-Suomen Yrittäjät ja
Varsinais-Suomen osuuspankit

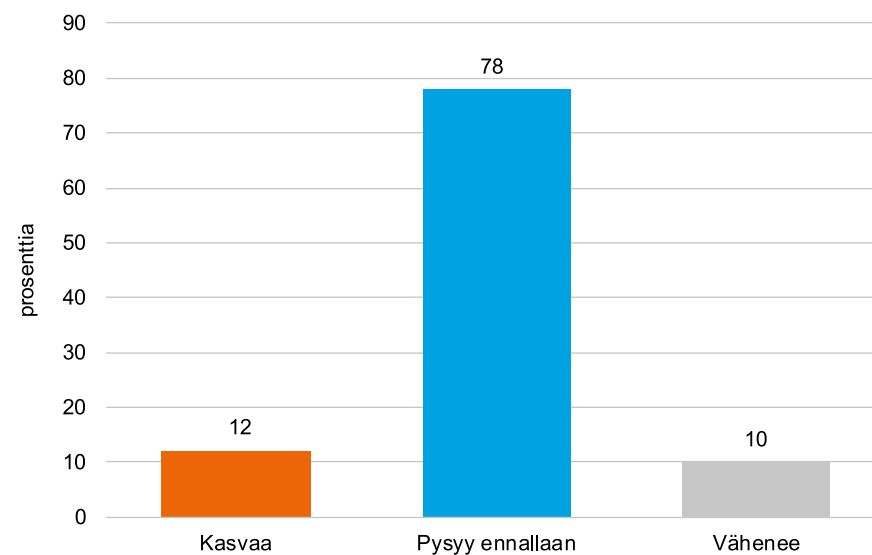
Toimitus Eurofacts Oy

Varsinaissuomalaisten yritysten talousodotukset vuodelle 2015

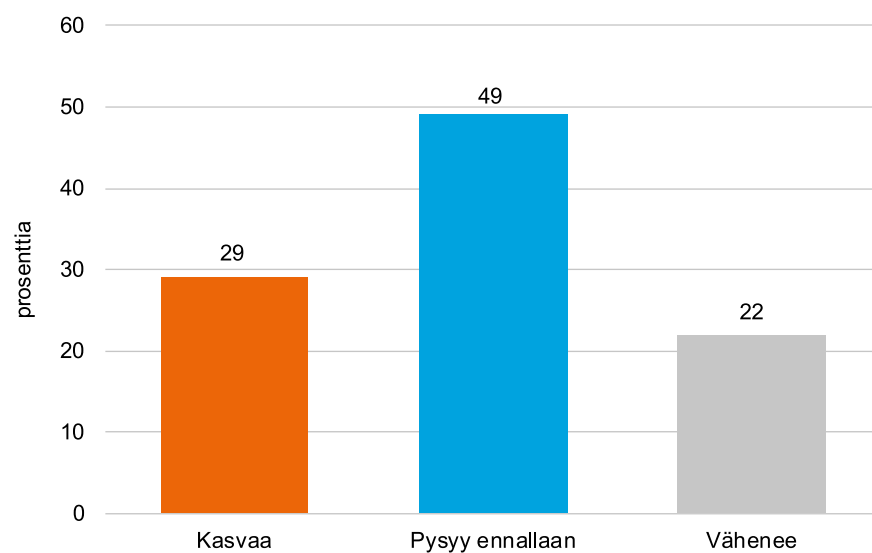
Liikevaihdon kehityksen odotukset vuonna 2015



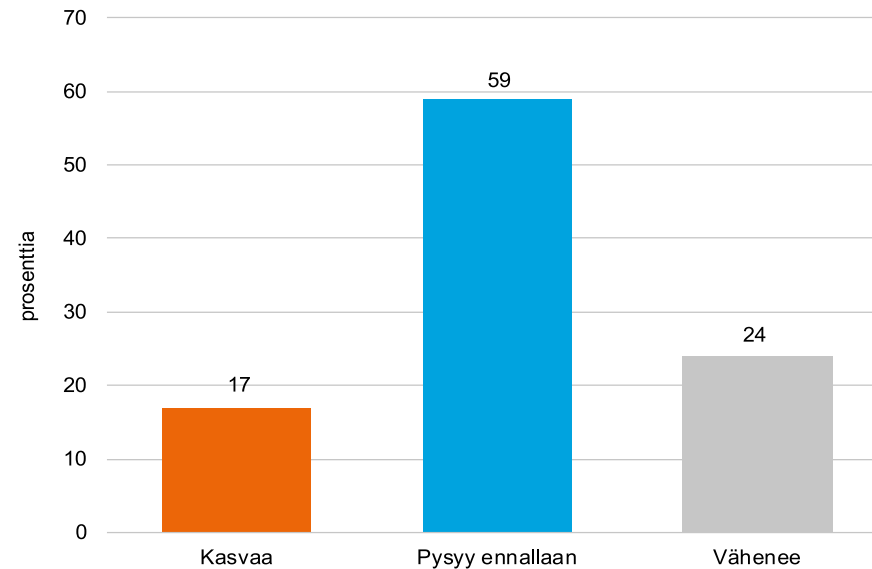
Henkilökunnan määrän kehitys vuonna 2015



Kannattavuuden kehityksen odotukset vuonna 2015



Investointien määrän kehitys vuonna 2015



2. PK-YRITYSTEN ODOTUKSET VARSINAIS-SUOMESSA VUONNA 2015

2.1. Kasvuodotukset taittuivat jälleen

Varsinaissuomalaisten yrittäjien Maakuntaennusteessa antamat vastaukset osoittavat, että viime vuonna ilmassa ollut toiveisuus on taittunut jälleen ja kasvuodotukset ovat viimevuotista aavistuksen varovaisempia.

Maakunnan yrittäjistä 37 prosenttia (-3 %-yksikköä viime vuodesta) uskoo liikevaihtonsa kasvavan tänä vuonna. Yrittäjistä 44 prosenttia (+2 %-yksikköä) uskoo liikevaihtonsa pysyvän ennallaan ja liikevaihdon laskua ennakoii 19 prosenttia (+2 %-yksikköä) vastaajista. Liikevaihdon kehitysodotusten saldoluku on laskenut viime vuodesta 5 yksikköä ja saldoluku on tänä vuonna 18.

Tulosodotuksissaan yrittäjät ovat liikevaihto-odotuksiakin varovaisempia, kun kannattavuuden kasvua ennakoii 29 prosenttia (-4 %-yksikköä) vastaajista ja 49 prosenttia vastaajista arvioi kannattavuutensa säilyvän ennallaan (+1 %-yksikkö). Reilu viidennes (22 %) arvioi kannattavuutensa heikkenevän. Kannattavuuden kehitysodotusten saldoluku on laskenut viime vuodesta 7 yksikköä ja saldoluku on tänä vuonna 7.

Myös henkilökunnan määrän kehitysodotukset ovat viimevuotista maltillisemmat, sillä 12 prosenttia (-3 %-yksikköä) maakunnan yrityksistä arvioi henkilökuntansa määrän kasvavan tänä vuonna ja suurin osa eli 78 prosenttia (+1 %-yksikkö) pk-yrityksistä arvioi, että työntekijämäärä säilyy heidän yrityksissään ennallaan. Joka kymmenes yritys (+1 %-yksikkö) vastaajista arvioi, että he joutuvat vähentämään henkilökuntansa määrää tänä vuonna. Henkilökunnan määrän kehitysodotusten saldoluku on laskenut 4 yksikköä viime vuodesta ja saldoluku on tänä vuonna 2.

Vuonna 2012 alkanut investointiodotusten lasku jatkuu tänäkin vuonna, vaikka edelleen 59 prosenttia vastaajista ilmoittaa investointiensä määrän säilyvän ennallaan. Investointien kasvuun uskoo 17 prosenttia (-1 %-yksikkö) vastaajista. Investointiensä vähentämistä suunnittelee kuitenkin samanaikaisesti 24 prosenttia (+1 %-yksikkö) vastaajista. Investointiodotusten saldoluku on painunut edelleen alaspäin saldolukuun -7. Investointiodotusten saldoluku on tänä vuonna Varsinais-Suomen Maakuntaennusteen 22-vuotisen historian alhaisin.

2.2. Salon seudulla ja Turunmaalla paras usko alkaneeseen vuoteen

Maakuntaennusteen tulosten seutukunnittainen tarkastelu osoittaa, että pääosin kasvuodotukset ovat laskeneet kaikissa

seutukunnissa viime vuodesta. Vain Loimaan seudulla kasvuodotukset ovat viimevuotista paremmat liikevaihdon kasvuodotuksia lukuun ottamatta. Suurimmat kasvuodotukset ovat tänä vuonna Salon seudun ja Turunmaan yrittäjillä. Valopilkku on Salon seutu, jossa investointeja suunnittelevien osuus on noussut ja investointiodotusten saldoluku on noussut nolllaan. Vakka-Suomessa yrittäjät näkevät sen sijaan alkaneen vuoden selvästi viimevuotista synkempänä. Turun seudulla talousodotuksissa on niin ikään pientä laskua investointiodotuksia lukuun ottamatta.

Liikevaihdon kasvuodotukset ovat laskeneet viime vuodesta kaikissa seutukunnissa, joskin edelleen liikevaihdon kasvuun uskovia yrittäjiä on kaikissa seutukunnissa enemmän kuin liikevaihdon laskua ennakoivia yrittäjiä. Eniten laskua on Salon seudulla ja Vakka-Suomessa, joissa molemmissa liikevaihdon kasvua ennakoivien yrittäjien osuus on laskenut 7 prosenttiyksikköä viime vuodesta. Salon seudulla liikevaihtonsa kasvua ennakoivia yrittäjiä on kuitenkin edelleen 41 prosenttia eli Turunmaan kanssa eniten koko maakunnassa. Turunmaalla liikevaihtonsa laskua ennakoivia yrittäjiä on Salon seutua vähemmän, joten Turunmaan liikevaihto-odotusten saldoluku 27 (-4 yksikköä viime vuodesta) on tänä vuonna maakunnan korkein. Salon seudun liikevaihto-odotusten saldoluku on 22 (-11 yksikköä). Vakka-Suomessa liikevaihdon nousua ennakoii 30 prosenttia vastaajista samalla, kun laskua ennakoivien yrittäjien osuus on noussut 22 prosenttiin ja Vakka-Suomen liikevaihto-odotusten saldoluku 8 (-13 yksikköä) on maakunnan heikoin. Vähiten liikevaihdon kasvuodotukset ovat laskeneet Turun seudulla, jossa 38 prosenttia (-2 %-yksikköä) vastanneista yrittäjistä ennakoii liikevaihtonsa kasvavan. Turun seudun liikevaihto-odotusten saldoluku 19 (-3 yksikköä) on maakunnan kolmanneksi korkein tänä vuonna. Myös Loimaan seudulla liikevaihdon kasvuodotuksissa on maltillinen lasku, kun edelleen noin kolmanneks, 31 prosenttia (-4 %-yksikköä), vastaajista ennakoii liikevaihdon kasvua ja saldoluku 10 on niin ikään laskenut maltilliset 4 yksikköä.

Kannattavuusodotuksissaan Salon seudun yrittäjät ovat viimevuotiseen tapaan muiden seutukuntien yrittäjiä myönteisempiä, vaikka kannattavuuden kasvuun uskovia yrittäjiä on viimevuotista vähemmän. Salon seudulla kannattavuuden kasvuun uskoo edelleen 34 prosenttia (-6 %-yksikköä) yrittäjistä ja kannattavuusodotusten saldoluku on 17 (-7 yksikköä). Loimaan seutu on ainoa seutukunta, jossa kannattavuuden kasvuun uskovia yrittäjiä on enemmän kuin viime vuonna, kun 30 prosenttia (+7 %-yksikköä) yrittäjistä ennakoii kannattavuutensa kohenevan. Vaikka Turunmaalla kannattavuuden kasvuun uskovien yrittäjien osuus on laskenut, edelleen 31 prosenttia (-8 %-yksikköä) Turunmaan yrittäjistä uskoon kannattavuutensa paranevan ja Turunmaan kannattavuusodotusten saldoluku 8 on maakunnan toiseksi paras. Turun seudulla kannattavuuden kasvuodotukset ovat niin ikään laskeneet hieman, kun 28 prosenttia (-4 %-yksikköä) vastaajista ennakoii kannatta-

vuutensa kohenevan ja kannattavuusodotusten saldoluku on 6 (-7 yksikköä). Sen sijaan Vakka-Suomessa kannattavuusodotusten saldoluku on painunut miinukselle ja on -6 (-16 yksikköä), kun kannattavuuden kasvua ennakoii 21 prosenttia (-7 %-yksikköä) vastaajista ja kannattavuuden laskua 27 prosenttia (+9 %-yksikköä) vastaajista.

Suurin osuus henkilökuntansa määrän kasvuun uskovia yrittäjiä on Salon seudulla, kun edelleen 16 prosenttia (-2 %-yksikköä) yrittäjistä ennakoii henkilöstönsä kasvavan. Salon seudun henkilöstöodotusten saldoluku 6 on tänä vuonna maakunnan paras. Loimaan seudulla henkilöstön kasvuun uskovia yrittäjiä on viime vuoden tapaan 9 prosenttia ja henkilöstövähennyksiä ennakoii 4 prosenttia (-5 %-yksikköä) vastaajista. Loimaan seudun henkilöstöodotusten saldoluku 5 (+5 yksikköä) on tänä vuonna maakunnassa ainoa henkilöstöodotusten saldoluku, joka on noussut viime vuodesta. Turun seudulla, Turunmaalla ja Vakka-Suomessa henkilöstön kasvuun uskovien yrittäjien osuus on laskenut. Turun seudulla edelleen 13 prosenttia (-2 %-yksikköä) yrittäjistä uskoo lisäävänsä henkilöstöään, Turunmaalla 12 prosenttia (-4 %-yksikköä) ja Vakka-Suomessa 9 prosenttia (-7 %-yksikköä). Salon ja Loimaan seutujen lisäksi myös muiden seutukuntien henkilöstöodotusten saldoluvut ovat edelleen plussalla, kun Turunmaalla saldoluku on 5 (-5 yksikköä), Turun seudulla 2 (-4 yksikköä) ja Vakka-Suomessa 0 (-9 yksikköä).

Investointiaikeiden toivonkipinä löytyy Salon seudulta, jossa investointiaikeissa olevien yrittäjien osuus on noussut 22 prosenttiin (+2 %-yksikköä) ja saldoluku on noussut nolllaan (+4 yksikköä). Toivoa herättää myös Loimaan seudun investointiaikeiden saldoluku -8, joka on parantunut viime vuodesta 5 yksiköllä ja investointiaikeissa olevien yrittäjien osuus on kasvanut kolmella prosenttiyksiköllä 17 prosenttiin. Turun seudulla investointiaikeissa on niin ikään 17 prosenttia yrittäjistä, kuten viime vuonna, mutta investointiaikeiden saldoluku on pysynyt miinuksella (-7), kun investointien vähennystä ennakoivien yrittäjien osuus on myös pysynyt viime vuoden tasolla. Turunmaalla investointiaikeissa olevia yrittäjiä on 15 prosenttia (-8 %-yksikköä) ja investointiaikeiden saldoluku on nollla (-7 yksikköä). Vakka-Suomessa investointiaikeet ovat vähentyneet eniten, kun enää joka kymmenes yrittäjä suunnittelee lisäävänsä investointejaan ja noin kolmanneks, 32 prosenttia, arvioi vähentävänsä investointejaan. Vakka-Suomen investointiodotusten saldoluku -22 (-20 yksikköä) enteilee Vakka-Suomen kokonaisinvestointien merkittävää supistumista.

2.3. Kaarinassa yrittäjät ovat toiveikkaita

Turun ja sen suurimpien naapurikuntien kuntakohtaiset tulokset purettiin nyt erikseen yhdeksättä kertaa. Turun rinnalla talousalueen sisäisessä tarkastelussa ovat mukana Kaarinan, Liedon, Naantalien ja Raision yrittäjien talousodotukset.

Kaarinassa ja Turussa yrittäjät ovat toiveikkaita liikevaihi-

tonsa kasvun ja kannattavuutensa kehityksen suhteen. Turussa ja Raisiossa myönteisesti arvioidaan erityisesti henkilöstön määrän kehitystä, kun taas Naantalissa yrittäjät ennakoivat investoivansa enemmän kuin yrittäjät muissa Turun alueen kunnissa. Kokonaisuutena toiveikkaimpia kasvuodotusten suhteen ovat kaarinalaiset yrittäjät.

Kaarinassa on eniten liikevaihtonsa kasvuun uskovia yrittäjiä, 42 prosenttia (+9 %-yksikköä viime vuodesta). Kaarina on ainoa kunta Turun alueella, jossa liikevaihto-odotusten saldoluku on noussut viime vuodesta. Turussa liikevaihtonsa kasvaa ennakoii 41 prosenttia (-2 %-yksikköä) yrittäjistä. Liedossa ja Raisiossa liikevaihtonsa kasvuun uskovia yrittäjiä on 38 prosenttia vastaajista, mutta Liedossa kokonaistilanne näyttää Raisiota paremmalta, kun liikevaihtonsa laskua ennakoivia yrittäjiä on Raisiota vähemmän. Naantalissa liikevaihtonsa kasvaa ennakoivia yrittäjiä on alle Turun seudun keskiarvon eli 35 prosenttia (-6 %-yksikköä) yrittäjistä, mutta samalla Naantalissa on myös Turun seudun keskiarvoa vähäisempi osuus yrittäjiä, jotka ennakoivat liikevaihtonsa laskua.

Kannattavuusodotuksissa suurin osuus positiivisissa tunnelmissa olevia yrittäjiä on Turussa, jossa 31 prosenttia (-3 %-yksikköä) ennakoii kannattavuutensa paranevan. Turku parempi kokonaistilanne on Kaarinassa, jossa 30 prosenttia (+3 %-yksikköä) yrittäjistä ennakoii kannattavuutensa paranevan samalla, kun kannattavuuden laskua ennakoii pienempi osuus yrittäjistä kuin Turussa. Naantalissa 26 prosenttia (-12 %-yksikköä), Raisiossa 26 prosenttia (-1 %-yksikkö) ja Liedossa 23 prosenttia (-6 %-yksikköä) yrittäjistä arvioi kannattavuutensa kohenevan ja näissä kunnissa kannattavuuden kasvua ennakoivien yrittäjien osuus jääkin seutukunnan keskiarvon alle. Ainoa kunta, jossa kannattavuusodotukset ovat kokonaisuudessaan kasvaneet, on Kaarina, jossa kannattavuusodotusten saldoluku on 12 (+11 yksikköä).

Työllistämismahdollisuuksissaan Turun seudun keskiarvoa toiveikkaampia ovat turkulaiset ja raisiolaiset yrittäjät. Turussa sama osuus yrittäjiä kuin viime vuonna eli 17 prosenttia ennakoii lisäävänsä henkilöstönsä määrää. Raisiossa henkilöstömäärän lisäystä ennakoii 16 prosenttia (+6 %-yksikköä) vastaajayrityksistä. Vaikka molemmissa kaupungeissa myös henkilöstönsä vähentämistä ennakoivien yrittäjien osuus on noussut, ovat Turun ja Raision henkilöstöodotusten saldoluvut selvästi muuta Turun seutua korkeammalla, molemmissa 6, kun se koko seutukunnassa on 2. Raisiossa henkilöstöodotusten saldoluku on noussut viime vuodesta samoin kuin Kaarinassa, jossa 12 prosenttia vastanneista yrittäjistä ilmoittaa lisäävänsä henkilöstöään ja 9 prosenttia vähentävänsä sitä. Liedossa 10 prosenttia ja Naantalissa 4 prosenttia yrittäjistä arvioi lisäävänsä henkilöstöään tänä vuonna. Molemmissa henkilöstöä vähentävien osuus on kuitenkin selvästi kasvua ennakoivia suurempi ja henkilöstöodotusten saldoluvut painuvat siten miinukselle.

Investointiodotusten saldoluvut ovat tänä vuonna miinuksella muissa kunnissa paitsi Naantalissa, jossa se oli plussalla

myös viime vuonna. Naantalissa investointien määrän kasvua ennakoii 26 prosenttia (+5 %-yksikköä) vastaajista. Vaikka saldoluvut ovat muissa kunnissa miinuksella, on kokonaistilanne parantunut Kaarinassa, jossa 21 prosenttia (+6 %-yksikköä) vastaajista ja Raisiossa, jossa 17 prosenttia (+3 %-yksikköä) vastaajista ennakoii investointiensä lisääntyvän. Molemmissa kaupungeissa myös investointien laskua ennakoivien osuus on pienentynyt hieman. Turussa tilanne on investointiodotusten suhteen pysynyt lähes samana kuin viime vuonna, kun 16 prosenttia (-2 %-yksikköä) vastaajista ennakoii investointiensä lisääntyvän ja 22 prosenttia (-1 %-yksikkö) ennakoii investointien vähenevän. Suurin muutos viime vuoteen verrattuna on tapahtunut Liedossa, jossa vielä viime vuonna plussalla ollut investointiodotusten saldoluku on tänä vuonna -22. Liedossa investointiaikeissa olevien yrittäjien osuus on lähes puolittunut samalla, kun investointejaan vähentävien osuus on yli kaksinkertaistunut.

2.4. Salossa uskotaan kasvuun enemmän kuin maakunnassa keskimäärin

Turun seudun ulkopuolella kunnissa, joista saatiin yli 30 vastausta, suurimmat liikevaihdon kasvuodotukset ovat viimevuotiseen tapaan Paraisilla ja Salossa. Paraisilla liikevaihtonsa kasvuun usko 46 prosenttia (-6 %-yksikköä viime vuodesta) kyselyyn vastanneista yrittäjistä ja Salossa 43 prosenttia (-7 %-yksikköä) vastanneista.

Kannattavuuden kasvuodotuksissa Salossa ollaan muita luottavaisempia, kun kannattavuutensa kasvuun usko 36 prosenttia (-5 %-yksikköä) yrittäjistä ja kannattavuuden heikkenemistä ennakoii 16 prosenttia vastaajista. Myös Paraisilla 33 prosenttia yrittäjistä (-17 %-yksikköä) usko kannattavuutensa kasvuun, mutta samalla kannattavuuden heikkenemistä ennakoii 23 prosenttia vastaajista. Loimaalla kannattavuuden kasvua ennakoii 30 prosenttia vastaajista ja kannattavuuden heikkenemistä ennakoii 14 prosenttia, joten Loimaan kokonaistilanne on Paraisia parempi. Uudessakaupungissa kannattavuusodotusten saldoluku on painunut miinukselle.

Henkilökunnan määrän kasvuodotukset ovat saldoluilla mitattuna kaikissa yli 30 vastausta keränneissä kunnissa samalla tasolla; Loimaalla ja Paraisilla 7 sekä Salossa ja Uudessakaupungissa 6 eli korkeammalla kuin maakunnassa keskimäärin.

Turun seudun ulkopuolella yli 30 vastausta keränneissä kunnissa investointiodotukset ovat Turun seudun kuntia toiveikkaampia Uuttakaupunkia lukuun ottamatta. Salossa investointiensä kasvua ennakoii 24 prosenttia yrittäjistä, Loimaalla 21 prosenttia yrittäjistä ja Paraisilla 17 prosenttia yrittäjistä. Loimaalla investointiodotusten saldoluku on 5, Salossa 2 ja Paraisilla 0 eli yli koko maakunnan investointiodotusten saldoluvun -7. Uudessakaupungissa saldoluku on sen sijaan -20.

2.5. Kauppa uskoo liikevaihtonsa kasvavan – tietotekniikka-ala positiivisimmassa vireessä

Toimialavertailu osoittaa, että positiivisimmassa vireessä kuluvaan vuoteen suuntaa tietotekniikka-ala. Se on ainoa toimiala tänä vuonna, jolla kaikkien kysyttyjen mittarien; liikevaihdon, kannattavuuden, henkilökunnan määrän ja investointien saldoluvut ovat positiivisia.

Liikevaihtonsa kasvuun uskovia yrittäjiä on tänä vuonna eniten tietotekniikka-alalla, kun 54 prosenttia vastaajista arvioi liikevaihtonsa kasvavan. Samalla 12 prosenttia tietotekniikka-alan vastaajista arvioi liikevaihtonsa laskevan, joten myös saldolukuvertailun pohjalta tietotekniikka-ala näyttää olevan liikevaihto-odotuksiltaan myönteisimmässä tunnelmissa tänä vuonna. Tietotekniikka-alaa on aiempina vuosina tarkasteltu yhdessä kuljetusalan kanssa. Kuljetusalan liikevaihto-odotukset ovat puolestaan tänä vuonna kaikista toimialoista heikoimmat, kun 26 prosenttia vastaajista usko liikevaihtonsa kasvavan ja sama osuus ennakoii liikevaihdon laskua. Liikevaihdon kasvuun uskotaan vahvasti myös kaupan alalla, kun 45 prosenttia vastaajista arvioi, että hänen edustamansa yrityksen liikevaihto kasvaa. Kaupan alalla myös liikevaihto-odotusten saldoluku on noussut ja se on tänä vuonna 25 (+8 yksikköä viime vuoteen verrattuna). Myös teollisuudessa, jossa 43 prosenttia (-5 %-yksikköä) odottaa liikevaihtonsa kasvavan ja 20 prosenttia (+1 %-yksikkö) sen laskevan sekä palvelualoilla, jossa 39 prosenttia (-4 %-yksikköä) ennakoii liikevaihdon kasvua ja 16 prosenttia (+2 %-yksikköä) sen laskua, on tilanne säilynyt viime vuoteen verrattuna varsin hyvänä. Maa-, kala- ja riistatalouden viimevuotinen myönteinen vire on puolestaan kääntynyt reippaaseen laskuun ja liikevaihto-odotukset ovat pudonneet saldoluukuun 13 (-35 yksikköä). Samoin rakennusallalla viimevuotiset liikevaihdon kasvuodotukset ovat ottaneet takapakkia ja liikevaihto-odotusten saldoluku on tänä vuonna 4 (-5 yksikköä).

Kannattavuutensa kasvuun uskovien yrittäjien osuus on tänä vuonna suurin tietotekniikka-alalla, kun 42 prosenttia alan vastaajista ennakoii kasvua ja teollisuudessa, kun 39 prosenttia (+1 %-yksikkö) alan vastaajista ennakoii kannattavuuden kasvua. Näiden alojen kannattavuusodotusten saldoluvut ovat myös selvästi muita aloja korkeammat; tietotekniikka-alalla 30 ja teollisuudessa 20. Suunnilleen viime vuotta vastaavissa odotuksissa ollaan palvelualoilla, joilla 31 prosenttia (-1 %-yksikkö) vastaajista ennakoii kannattavuuden kasvua ja 18 prosenttia (+2 %-yksikköä) ennakoii kannattavuuden heikkenemistä. Kaupan alan positiiviset liikevaihto-odotukset eivät heijastu kannattavuusodotuksiin, vaan kannattavuusodotukset ovat laskeneet. Kaupan alalla kannattavuutensa kasvuun usko 28 prosenttia (-11 %-yksikköä) yrittäjistä samalla, kun 24 prosenttia (+1 %-yksikkö) arvio kannattavuutensa heikenevän. Muilla toimialoilla kannattavuusodotusten saldoluvut ovat miinuksella; rakentamisessa

Maakuntaennusteen laadintaan osallistuneiden yritysten profiili:

Sijainti:

Turun seutu	63 %
Salon seutu	12 %
Vakka-Suomi	10 %
Loimaan seutu	9 %
Turunmaa	6 %

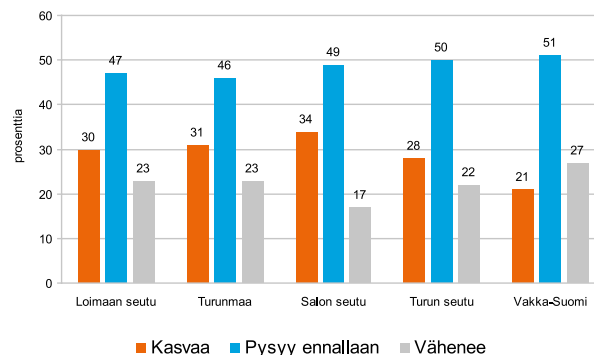
Toimiala:

Palvelut	45 %
Palvelut kuluttajille	23 %
Palvelut liike-elämälle	20 %
Palvelut julkishallinnolle	2 %
Kauppa	15 %
Teollisuus	11 %
Rakentaminen	17 %
Kuljetus	6 %
Maa-, kala- ja riistatalous	4 %
Tietotekniikka	2 %

Työntekijämäärä:

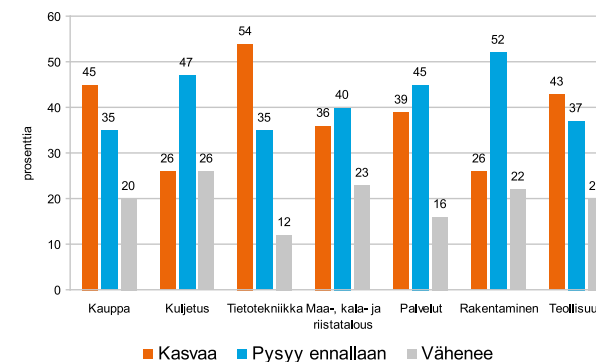
Yksinyrittäjät	36 %
Erittäin pienet yritykset (2-9)	50 %
Pienet yritykset (10-49)	12 %
Keskikokoiset ja suuret yritykset (50-)	2 %

Kannattavuuden odotukset 2015

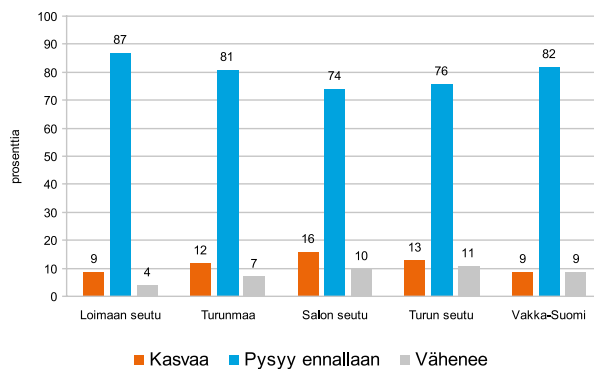


Yritysten odotukset eri toimialoilla

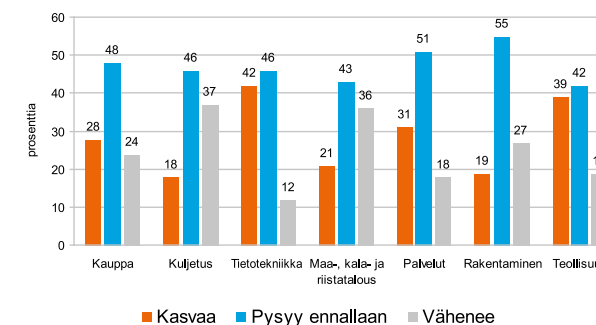
Liikevaihdon odotukset 2015



Henkilökunnan määrä 2015

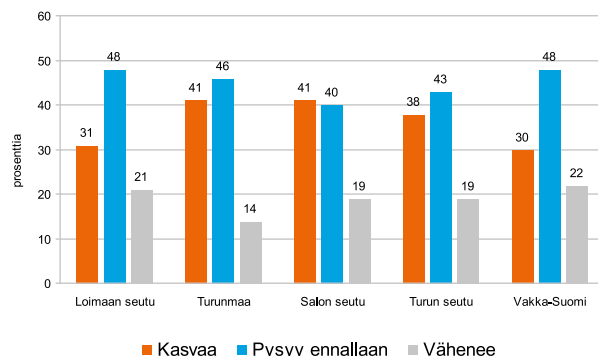


Kannattavuuden odotukset 2015

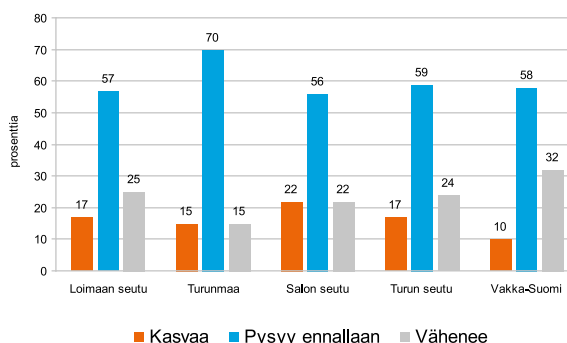


Yritysten odotukset eri seutukunnissa

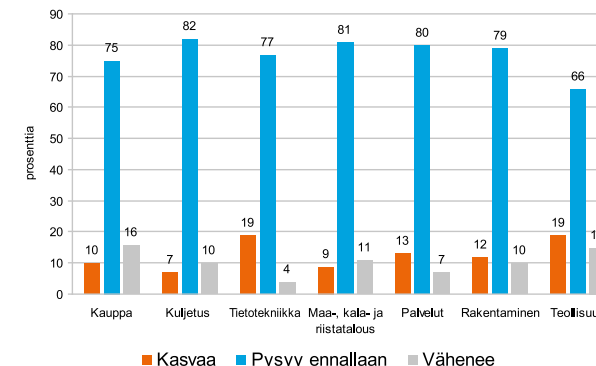
Liikevaihdon odotukset 2015



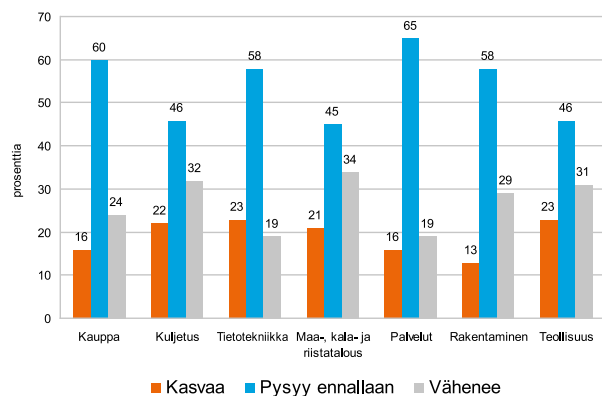
Investointiaikeet 2015



Henkilökunnan määrä 2015

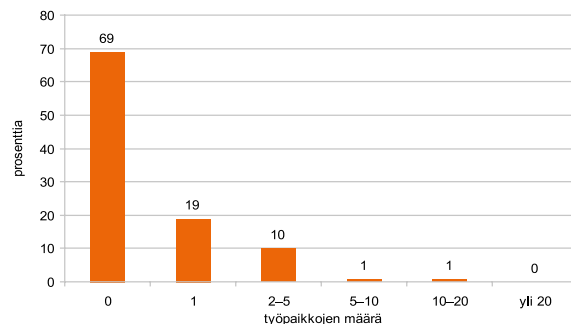


Investointiaikeet 2015

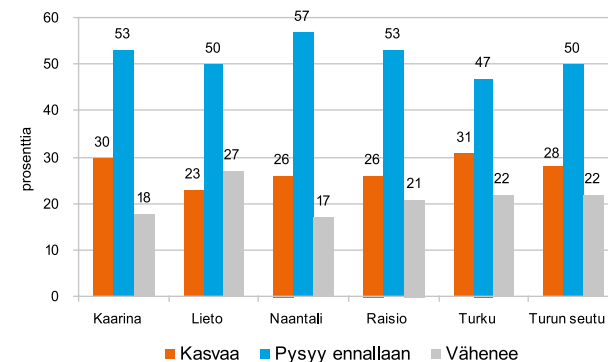


Uudet työpaikat

Kuinka monta uutta työpaikkaa yrityksesi on luonut/luo vuonna 2014?

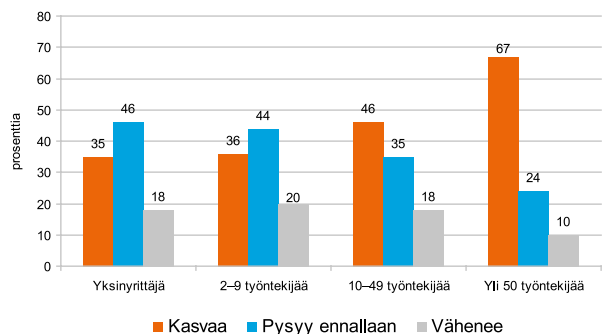


Kannattavuuden odotukset 2015

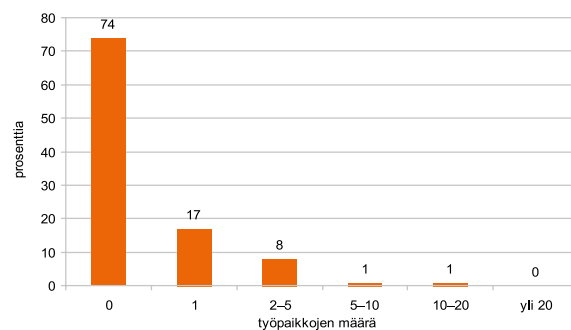


Yritysten odotukset eri kokoluokissa

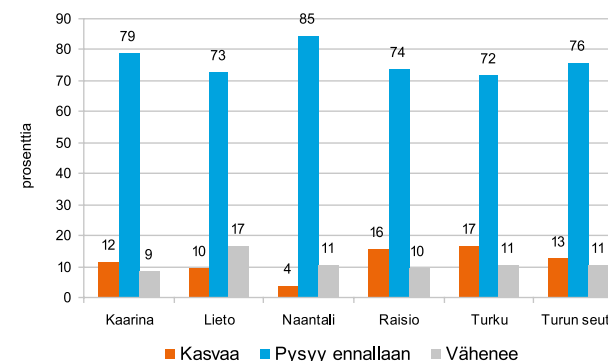
Liikevaihdon odotukset 2015



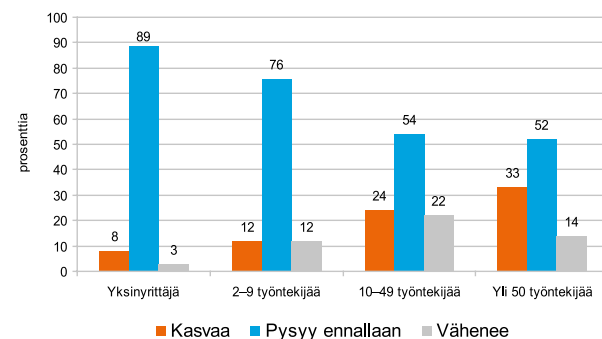
Arvio siitä, kuinka monta uutta työpaikkaa yrityksesi syntyy vuonna 2015?



Henkilökunnan määrä 2015

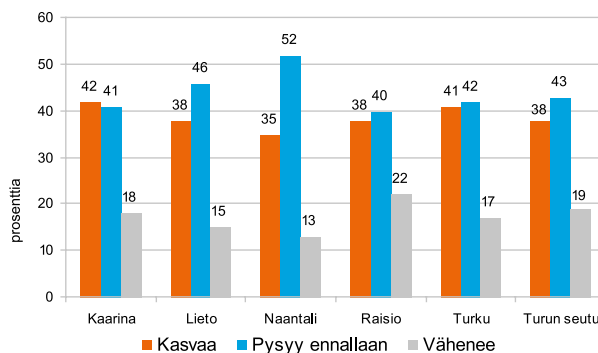


Henkilökunnan määrä 2015

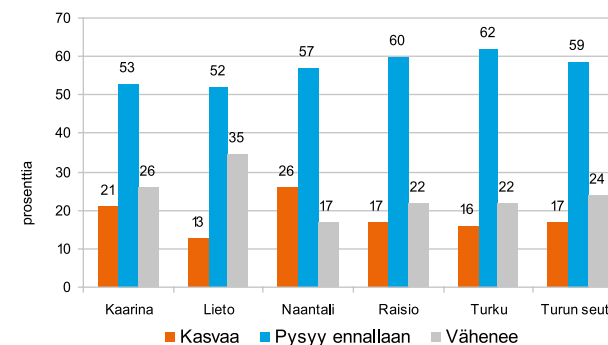


Yritysten odotukset Turun seudulla

Liikevaihdon odotukset 2015



Investointien määrä 2015



-8 (-10 yksikköä), maa- kala- ja riistataloudessa -15 (-37 yksikköä) ja kuljetusalalla -19, vaikka edelleen kaikilla näillä aloilla noin viidennes yrittäjistä ennakoivat kasvunsa kohenevan.

Tietotekniikka-alalla on niin ikään suurin osuus niitä yrittäjiä, jotka ennakoivat henkilöstömääränsä kasvavan, kun 19 prosenttia tämän alan vastaajista ennakoivat henkilöstömäärän kasvua ja vain 4 prosenttia arvioi henkilöstömääränsä laskevan. Teollisuudessa yrittäjistä myös 19 prosenttia (-8 %-yksikköä) arvioi henkilöstön määrän kasvua, mutta samalla 15 prosenttia, kuten vuotta aiemmin, ennakoivat henkilöstömääränsä laskevan. Palvelualoilla ja rakentamisessa odotukset ovat säilyneet viime vuoden tasolla. Palvelualoilla 13 prosenttia (-1 %-yksikkö) ennakoivat henkilöstölisäyksiä ja 7 prosenttia (+1 %-yksikkö) henkilöstövähennyksiä. Rakennusalalla 12 prosenttia (-1 %-yksikkö) ennakoivat henkilöstölisäyksiä ja 10 prosenttia (-1 %-yksikkö) henkilöstövähennyksiä. Huonoimmalta tilanne näyttää henkilöstön osalta kaupan alalla, kun vain joka kymmenes yrittäjä arvioi lisäävänsä henkilöstöä ja henkilöstöodotusten saldoluku on -6. Myös maa-, kala- ja riistataloudessa henkilöstöodotusten saldoluku -2 ja kuljetusalalla henkilöstöodotusten saldoluku -3 ennakoivat, etteivät työpaikat kokonaisuudessaan lisäänty näillä toimialoilla.

Investointiodotuksissa vain tietotekniikka-alalla päästään tänä vuonna positiiviseen saldolukuun ja alalla voidaan odottaa kasvua investointien kokonaismäärässä, kun investointeja arvioi lisäävänsä 23 prosenttia alan yrittäjistä ja vähentävänsä 19 prosenttia yrittäjistä. Palvelualoilla investointiodotukset ovat säilyneet ennallaan, kun 16 prosenttia (-1 %-yksikkö) ennakoivat investointiensa kasvavan ja 19 prosenttia (-1 %-yksikkö) arvioi investointiensa laskevan. Kaupan alalla investointiodotukset ovat kokonaisuudessaan parantuneet hieman, kun 16 prosenttia (+1 %-yksikkö) vastaajista suunnittelee lisäävänsä investointeja ja samalla investointeja vähentävien osuus on laskenut 24 prosenttiin (-3 %-yksikköä). Vaikka kaupan alan investointiodotusten saldoluku on miinuksella, on se ainoa toimiala, jolla investointiodotusten saldoluku on noussut tänä vuonna. Rakennusalalla ja teollisuudessa investointiodotukset ovat laskeneet kokonaisuudessaan, kun investointeja lisäävien yritysten määrä on pudonnut ja investointeja vähentävien yritysten määrä on lisääntynyt. Siitä huolimatta teollisuudessa lähes joka neljäs (23 %) yrittäjä ilmoittaa lisäävänsä investointejaan ja rakennusalallakin noin joka seitsemäs yrittäjä arvioi investointiensa kasvavan. Heikoin investointi-alueiden saldoluku on tänä vuonna rakennusalan saldoluku -16. Maa-, kala- ja riistataloudessa investointiodotukset ovat pudonneet kokonaisuudessaan, vaikka viimevuotiseen tapaan viidennes ennakoivat lisäävänsä investointejaan tänä vuonna. Kuljetusalalla niin ikään noin viidennes uskoo lisäävänsä investointejaan, mutta investointejaan ennakoivat vähentävänsä sitäkin suurempi osuus tämän alan vastaajista ja investointiodotusten saldoluku on kuljetusalalla -10.

2.6. Isomman kokoluokan pk-yritykset ennakoivat kasvavansa edelleen

Positiivisimmissa tunnelmissa liikevaihto-odotuksissaan ovat tänäkin vuonna yli 50 henkilöä työllistävät yritykset sekä 10–49 henkilöä työllistävät yritykset.

Yli 50 henkilöä työllistävissä yrityksissä liikevaihtonsa kasvuun uskoo edelleen 67 prosenttia (-3 %-yksikköä viime vuodesta) vastaajista, vaikka varovaisuus liikevaihtoarvioissa on lisääntynyt ja liikevaihtonsa laskua ennakoivat 10 prosenttia (+5 %-yksikköä) vastaajista. Kokoluokkaa pienemmissä yrityksissä, 10–49 henkilöä työllistävät yritykset, ollaan varsin samanlaisissa odotuksissa kuin viime vuonna, kun 46 prosenttia (-1 %-yksikkö) arvioi liikevaihtonsa kasvavan ja sama osuus kuin viime vuonna, 18 prosenttia, ennakoivat liikevaihtonsa laskua. 2–9 henkilöä työllistävissä yrityksissä odotukset ovat niin ikään lähellä viimevuotisia, kun 36 prosenttia (-2 %-yksikköä) ennakoivat liikevaihtonsa kasvua ja 20 prosenttia (+1 %-yksikkö) liikevaihtonsa laskua. Yksinyrittäjät ovat viimevuotista varovaisempia Maakuntaennusteen tulosten pohjalta liikevaihto-odotuksissaan, kun 35 prosenttia (-5 %-yksikköä) ennakoivat liikevaihtonsa kasvua ja 18 prosenttia (+3 %-yksikköä) liikevaihtonsa laskua.

Työllistämismahdollisuuksiinsa uskoo eniten yli 50 henkilöä työllistävät yritykset, joista 33 prosenttia (-12 %-yksikköä) arvioi lisäävänsä henkilöstön määrää ja 14 prosenttia (-6 %-yksikköä) vähentävänsä henkilöstöä. Henkilöstöodotusten saldoluku 19 on reippaasti maakunnan keskiarvoa korkeampi. Yrityksissä, jotka työllistävät 10–49 henkilöä, päästään maakunnan työllistämisedotusten saldolukuun 2, kun 24 prosenttia (+1 %-yksikkö) yrittäjistä ennakoivat lisäävänsä henkilöstöä ja 22 prosenttia (-1 %-yksikkö) vähentävänsä henkilöstöä. Yksinyrittäjistä 8 prosenttia (+1 %-yksikkö) ennakoivat henkilöstönsä kasvavan ja 3 prosenttia (+2 %-yksikköä) henkilöstönsä vähenevän.

2.7. Pk-yritykset luovat edelleen uusia työpaikkoja Varsinais-Suomeen

Varsinais-Suomen Maakuntaennusteessa kysyttiin nyt yhdeksättä kertaa yrittäjien arvioita uusien työpaikkojen syntymisestä. Kyselyssä yrittäjiä pyydettiin arvioimaan, kuinka monta uutta työpaikkaa yritys on luonut vuonna 2014 ja kuinka monta uutta työpaikkaa yritykseen arvioidaan syntyvän vuonna 2015. Vastausvaihtoehdot olivat: 0, 1, 2–5, 5–10, 10–20 tai yli 20 työpaikkaa. Tältä pohjalta on syntynyt arvio Varsinais-Suomeen keskimäärin syntyvistä uusista työpaikoista.

Kyselyyn vastanneet yrittäjät olivat perustaneet viime vuonna keskimäärin noin 825 uutta työpaikkaa eli keskimäärin noin 45 työpaikkaa enemmän kuin he arvioivat perustavansa vuoden 2014 Maakuntaennusteessa. Tänä vuonna yrittäjät arvioivat luovansa keskimäärin 710 uutta työpaikkaa.

Vastaajista 31 prosenttia eli 360 yrittäjää ilmoittaa yrityksen luoneen vähintään yhden uuden työpaikan vuonna 2014. Näistä

yrityksistä 63 prosenttia eli 225 yritystä oli viime vuonna työllistänyt yhden uuden henkilön. Vuotta aiemmin, vuoden 2014 Maakuntaennusteessa, 29 prosenttia yrittäjistä ennakoivat luovansa vähintään yhden uuden työpaikan vuonna 2014.

Yhden uuden työpaikan luoneista yrityksistä 17 prosenttia on yksinyrittäjiä, suurin osa eli 68 prosenttia 2–9 henkilöä työllistäviä yrityksiä ja loput tätä suurempia yrityksiä.

Vähintään yhden uuden työpaikan luoneista yrityksistä 12 prosenttia on yksinyrittäjiä, 59 prosenttia 2–9 henkilöä työllistäviä yrityksiä, 26 prosenttia 10–49 henkilöä työllistäviä yrityksiä ja loput tätä suurempia yrityksiä.

Vuonna 2015 vähintään yhden uuden työpaikan ennakoivat luovansa 27 prosenttia eli 317 vastaajayritystä. Näistä 200 yritystä eli 63 prosenttia ilmoittaa luovansa yhden uuden työpaikan.

Vähintään yhden työpaikan luovista yrityksistä yli puolet (56 %) on 2–9 henkilöä työllistäviä yrityksiä. Vähintään yhden työpaikan luovista yrityksistä yksinyrittäjiä on 19 prosenttia.

Kaikista yksinyrittäjistä 14 prosenttia ilmoittaa luovansa vähintään yhden uuden työpaikan vuonna 2015 eli palkkaavansa ensimmäisen työntekijänsä. Näistä 78 prosenttia ilmoittaa palkkaavansa yhden uuden työntekijän.

Kokoluokassa 10–49 henkilöä työllistävät yritykset vastaajista lähes puolet, 47 %, ennakoivat luovansa enintään viisi uutta työpaikkaa. Kokoluokassa yli 50 henkilöä työllistävät yritykset vastaajista 43 prosenttia (viime vuonna 35 %) arvioi, ettei heidän yrityksissään synny uusia työpaikkoja, 29 prosenttia arvioi luovansa 1–10 työpaikkaa ja lähes joka kolmas arvioi luovansa yli 10 työpaikkaa vuonna 2015.

Vähintään yhden uuden työpaikan luomiseen uskovia yrittäjiä on tänä vuonna viimevuotiseen tapaan eniten Salon seudulla, jossa 29 prosenttia (viime vuonna 37 %) vastaajista arvioi luovansa tänä vuonna vähintään yhden uuden työpaikan. Turun seudulla 27 prosenttia (viime vuonna 29 %) ja muissa seutukunnissa 23 prosenttia vastaajista arvioi luovansa tänä vuonna vähintään yhden uuden työpaikan.

Kuntakohtaisesti tarkasteltuna Turun seudulla positiivisimmat työllistämisenäkymät ovat Turussa, jossa 31 prosenttia (viime vuonna 32 %) ja Kaarinassa, jossa 30 prosenttia (viime vuonna 25 %) yrittäjistä arvioi luovansa vähintään yhden uuden työpaikan.

Toimialoitain tarkasteltuna vähintään yhden uuden henkilön työllistäneiden yritysten osuus oli suurin vuonna 2014 kuljetusalalla, jossa 44 prosenttia vastaajista ilmoitti luoneensa vähintään yhden uuden työpaikan. Teollisuudessa vähintään yhden uuden työpaikan kertoi luoneensa 38 prosenttia vastaajayrityksistä. Rakennusalalla 32 prosenttia, tietotekniikka-alalla 31 prosenttia sekä maa-, kala- ja riistataloudessa 31 prosenttia yrittäjistä eli noin kolmannes kertoi luoneensa vähintään yhden uuden työpaikan. Palvelualoilla 29 prosenttia ja kaupan alalla 24 prosenttia eli noin joka neljäs vastaajayritys arvioi luoneensa vähintään yhden uuden työpaikan vuonna 2014.

Vuonna 2015 niiden yritysten osuus, jotka ennakoivat luovansa vähintään yhden uuden työpaikan, on viimevuotiseen

tapaan suurin teollisuudessa. Tänä vuonna 41 prosenttia teollisuudessa toimivista yrittäjistä uskoo luovansa vähintään yhden uuden työpaikan yrityksensä. Muilla toimialoilla noin neljännes yrityksistä arvioi luovansa vähintään yhden uuden työpaikan vuonna 2015.

Maakuntaennusteeseen vastanneiden pk-yrittäjien yrityksissä syntyy parhaimmillaan tänä vuonna keskimäärin 710 uutta työpaikkaa. Vastaajayritykset edustavat noin 15 prosenttia kaikista Varsinais-Suomen Yrittäjien jäsenyrityksistä. Jos Maakuntaennusteen vastausten mukainen kehitys toteutuisi kaikissa varsinaissuomalaisissa yrityksissä, tarkoittaisi tämä edelleen parhaimmillaan jopa tuhansia uusia työpaikkoja Varsinais-Suomeen vuonna 2015. Varsinais-Suomessa Maakuntaennusteen kyselyn tulokset osoittavatkin, että pk-yritysten rooli työllistäjänä ja uusien työpaikkojen luojana on edelleen keskeinen Varsinais-Suomessa.

3. RAHOITUSOSA

3.1. Lainarahaa tarvitsee noin kolmannes investoijista

Maakuntaennusteen rahoitusosassa seurataan vuosittain yritysten ulkoisen rahoituksen tarvetta ja sitä, miten yritykset suunnittelevat rahoittavansa mahdolliset investointinsa.

Tänä vuonna 64 prosenttia (viime vuonna 53 %) niistä yrittäjistä, jotka suunnittelevat investointeja, arvioi hoitavansa yrityksensä investoinnit omalla tulorahoituksella.

Lainarahaa arvioi tarvitsevänsä investointeihin 35 prosenttia (viime vuonna 43 %), osakepääoman korotusta ei harkitse kukaan ja prosentti vastaajista ilmoittaa rahoittavansa investointinsa muulla tavalla.

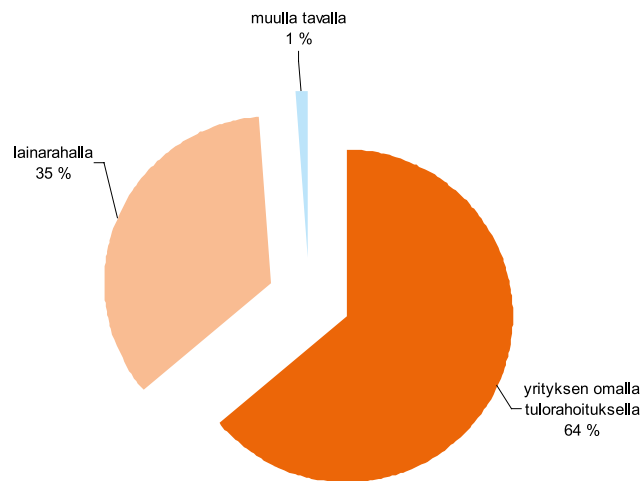
3.2. Yritysten tärkein ulkopuolinen rahoittaja on pankki

Ulkoisen rahoituksen tarve on viimevuotisella tasolla, kun noin viidennes (19 %) yrityksistä ilmoittaa tarvitsevänsä ulkoista rahoitusta ja 81 prosenttia (-2 %-yksikköä) arvioi selviävänsä ilman ulkoista rahoitusta.

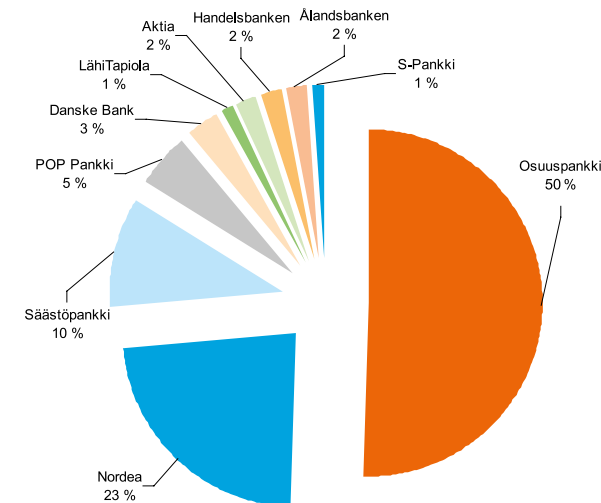
Varsinaissuomalaisten yritysten tärkein ulkoinen rahoittaja on pankki. Ulkoista rahoitusta tarvitsevista yrittäjistä 63 prosenttia (+1 %-yksikkö viime vuodesta) arvioi ottavansa tänä vuonna pankkiluottoa.

Muun rahoitusyhtiön puoleen arvioi kääntyvänsä 16 prosenttia ulkoista rahoitusta tarvitsevista yrityksistä, Finnveran luottoa tai takausta arvioi käyttävänsä 11 prosentti ja muuta luottoa tai ulkopuolista pääomasijoittajaa molempia harkitsee 5 prosenttia ulkoista rahoitusta tänä vuonna tarvitsevista yrityksistä.

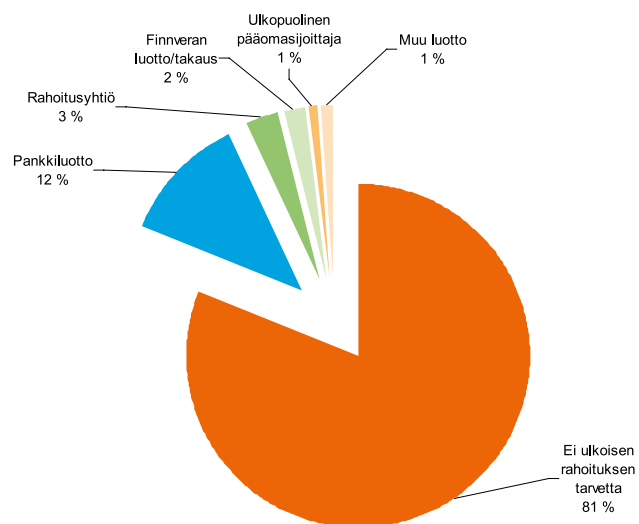
Jos yrityksesi investoi, rahoitus hoidetaan...



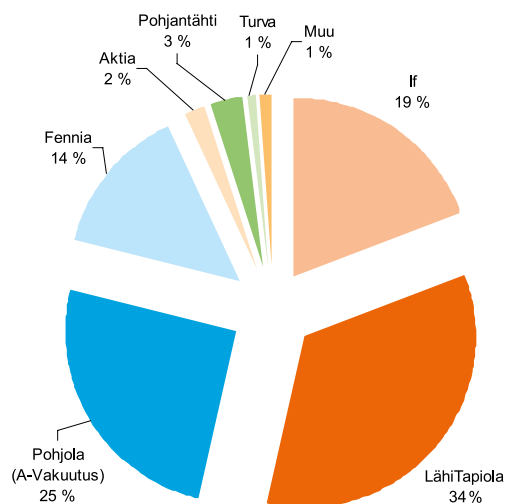
Yrityksen ensisijaisesti käyttämä pankkiryhmä



Ulkoisen rahoituksen tarve 2015



Yrityksen ensisijaisesti käyttämä vahinkovakuutusyhtiö



3.3. Osuuspankin asema yrittäjien pankkikumppanina on vahvistunut edelleen

Osuuspankin asema varsinaissuomalaisten yrittäjien pankkina on vahva. Maakuntaennusteen tulokset osoittavat jälleen, että selvästi tärkein pankkikumppani varsinaissuomalaisille yrittäjille on osuuspankki. Tänä vuonna 50 prosenttia (+ 2 %-yksikköä) vastaajista ilmoitti osuuspankin ensisijaiseksi pankkikseen.

Muiden pankkikumppanien asema on säilynyt aiemmista vuosista varsin samana, kun toiseksi suosituimmaksi pankkikumppaniksi yrittäjät ilmoittavat Nordean (23 % vastaajista) ja kolmanneksi suosituimmaksi Säästöpankin (10 % vastaajista).

Seuraavaksi tärkeimmäksi ensisijaiseksi pankkikumppanikseen yrittäjät ilmoittavat tänä vuonna POP Pankin (5 % vastaajista), Danske Bankin (3 % vastaajista) ja Aktian (2 % vastaajista).

Handelsbanken ja Ålandsbanken ilmoittaa kumpaakin käyttävänsä ensisijaisena pankkina 2 prosenttia vastaajista sekä LähiTapiolaa ja S-Pankkia kumpaakin prosentti vastaajista.

3.4 Henkilökohtaisuus ajaa pankkipalvelussa muiden tekijöiden edelle

Yrittäjiä pyydetään vuosittain arvioimaan niitä tekijöitä, joita he arvostavat pankkikumppanin valinnassa. Tänä vuonna yrittäjiltä kysyttiin myös heidän vakuutusyhtiökumppanin valintaan vaikuttavia tekijöitä.

Pankkikumppanin valinnassa yrittäjät ovat perinteisesti arvostaneet eniten henkilökohtaisen palvelun laatua ja näin on tänäkin vuonna. Yrittäjiä pyydettiin Maakuntaennusteen kyselyssä nimeämään kolme tärkeintä tekijää pankkikumppanin valinnassa. Henkilökohtaisen palvelun laadun tärkeimmäksi tekijäksi nimeää 72 prosenttia vastaajista. Tämän lisäksi selvästi muita tärkeämpänä pidetään pankin luotettavuutta ja joustavuutta, jonka tärkeimmäksi tekijäksi valitsi 62 prosenttia vastaajista. Seuraavaksi tärkeimmiksi tekijöiksi yrittäjät listasivat vastuuhenkilön asiantuntemuksen (41 % vastaajista), pankin paikallisuuden (40 % vastaajista) ja palvelujen hinnan (39 % vastaajista).

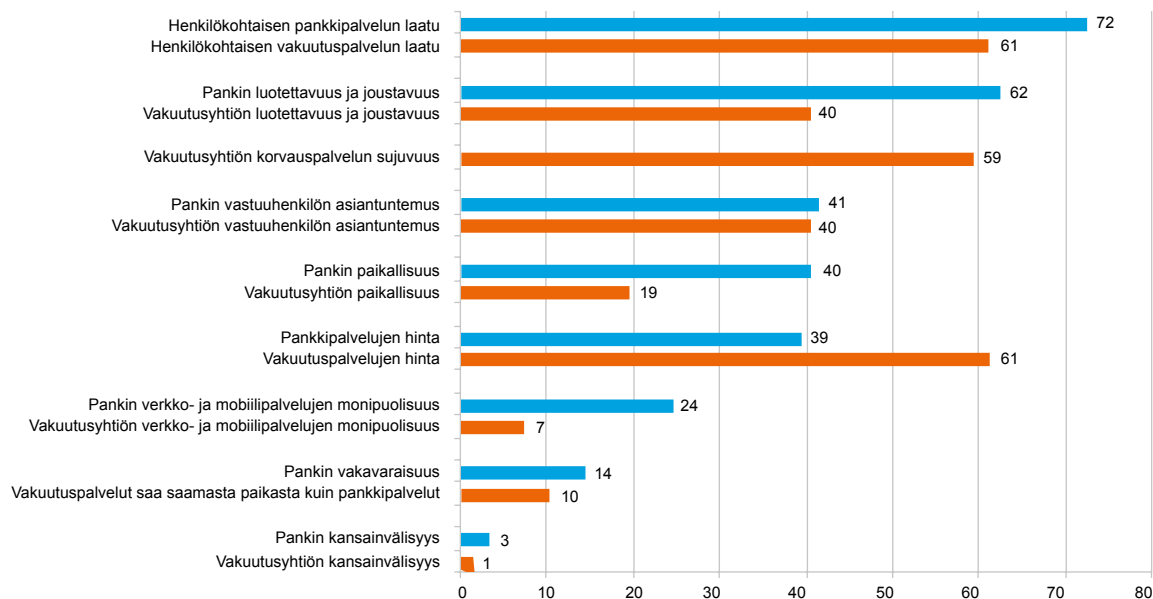
Vähiten merkittävimmät kolme tekijää pankkikumppanin valinnassa ovat verkko- ja mobiilipalvelujen monipuolisuus, jota tärkeimpänä tekijänä pitää 24 prosenttia vastaajista, pankin vakavaraisuus (14 % vastaajista) ja pankin kansainvälisyys (3 % vastaajista).

Myös vakuutusyhtiön valinnassa korostui henkilökohtaisen palvelun laatu, kun 61 prosenttia vastaajista pitää sitä kolmen tärkeimmän valintakriteerin joukossa. Yhtä suuri osuus vastaajista nimesi palvelun hinnan tärkeimmäksi vakuutusyhtiön valintaan vaikuttavaksi tekijäksi ja lähes yhtä suuri osuus, 59 prosenttia, piti korvauspalvelujen sujuvuutta kolmen tärkeimmän vakuutusyhtiön valintaan vaikuttavan tekijän joukossa.

Vastuuhenkilön asiantuntemuksen sekä vakuutusyhtiön luotettavuuden ja joustavuuden nimesi tärkeimmäksi vakuutusyhtiön valintaan vaikuttavaksi tekijäksi 40 prosenttia vastaajista.

Vakuutusyhtiön paikallisuus (19 % vastaajista), vakuutuspalvelujen saaminen samasta paikasta kuin pankkipalvelut (10 % vastaajista), verkko- ja mobiilipalvelujen monipuolisuus (7 % vastaajista) ja vakuutusyhtiön kansainvälisyys (1 % vastaajista) ovat selvästi vähemmän tärkeitä tekijöitä yrittäjien valitessa vakuutusyhtiökumppania.

Tärkeimmät tekijät pankki- ja vakuutusyhtiökumppanin valinnassa



3.5. Pohjolan osuus yrittäjien vakuuttajana nousussa

Yrittäjiltä kysytään Maakuntaennusteessa vuosittain myös yrityksen ensisijaisesti käyttämää vahinkovakuutusyhtiötä.

LähiTapiola on varsinaissuomalaisten yrittäjien suosituin vahinkovakuutusyhtiö, jota ilmoittaa tänä vuonna käyttävänsä ensisijaisena vahinkovakuutusyhtiönään 34 prosenttia vastaajista eli sama määrä kuin viime vuonna.

Toiseksi suosituin varsinaissuomalaisten yrittäjien vahinkovakuutusyhtiö on niin ikään viimevuotiseen tapaan Pohjola, jota ilmoittaa käyttävänsä 25 prosenttia (+ 1 %-yksikköä) vastaajista. Kolmannella sijalla on If 19 prosentin (-2 %-yksikköä) osuudella. Neljänneksi suosituin yrittäjien vakuuttaja on viimevuotiseen tapaan Fennia 14 prosentin (-1 %-yksikkö) osuudella.

Muut yrittäjien vahinkovakuuttajat ovat Pohjantähti (3 %), Aktia (2 %) ja Turva (1 %).

4. YRITTÄJÄT JA KUNTA

4.1. Loimaan seutu on paras seutukunta yrittäjyysilmapiiriltään

Varsinais-Suomen Maakuntaennusteessa kysyttiin nyt kymmenennen kerran yrittäjien arvioita oman yrityksen sijaintikunnan yrittäjyysilmapiiristä. Vastausten perusteella 47 prosenttia (-5 %-prosenttiyksikköä viime vuodesta) kaikista vastaajista

piti oman kuntansa yrittäjyysilmapiiriä joko hyvänä tai erinomaisena. Tyydyttävänä yrittäjyysilmapiiriä piti 34 prosenttia yrittäjistä (+1 %-yksikkö) ja huonona ilmapiiriä piti 13 prosenttia (+4 %-yksikköä) kaikista vastaajista. Internet-kyselyn teknisen sujuvuuden takaamiseksi vastaajille annetaan myös en osaa sanoa -vaihtoehto. Oman kuntansa yrittäjyysilmapiiriä ei osannut arvioida 6 prosenttia vastanneista yrittäjistä.

Tänä vuonna parhaaksi yrittäjyysilmapiiri on arvioitu Loimaan seudulla, joka oli yrittäjyysilmapiiriarvioiden kakkonen viime vuonna. Loimaan seudulla yrittäjyysilmapiiriä erinomaisena tai hyvänä pitää 53 prosenttia (-2 %-yksikköä) vastaajista ja huonona sitä pitää 8 prosenttia (+2 %-yksikköä) vastaajista.

Turun seudun yrittäjyysilmapiiri on tänä vuonna arvioitu toiseksi parhaaksi Varsinais-Suomessa. Turun seudulla vähintään hyvänä yrittäjyysilmapiiriä pitää 48 prosenttia (-4 %-yksikköä) vastaajista ja huonona sitä pitää 11 prosenttia (+3 %-yksikköä) vastaajista.

Seutukuntaakohtaisessa vertailussa yrittäjyysilmapiiriltään ylivoimainen on useampana vuotena peräkkäin ollut Vakka-Suomi, jossa edelleen 46 prosenttia (-22 %-yksikköä) pitää yrittäjyysilmapiiriä vähintään hyvänä, mutta samalla yrittäjyysilmapiirin huonoksi on arvioinut 18 prosenttia (+15 %-yksikköä) vastaajista. Vakka-Suomen yrittäjyysilmapiiriarvion saldo-luku onkin siten pudonnut 37 yksikköä viime vuodesta.

Salon seudulla yrittäjyysilmapiirin vähintään hyväksi arvioivien osuus on laskenut 40 prosenttiin (-9 %-yksikköä) ja yrittäjyysilmapiirin huonoksi arvioivien osuus on noussut 15 prosenttiin (+4 %-yksikköä) vastaajista.

Heikoimmat arvot yrittäjyysilmapiiristä saa tänä vuonna viime vuoden tapaan Turunmaa, jossa tosin yrittäjyysilmapiirin vähintään hyväksi arvioineiden osuus on noussut 37 prosenttiin (+3 %-yksikköä) ja yrittäjyysilmapiirin huonoksi arvioineiden osuus on laskenut 19 prosenttiin (-2 %-yksikköä). Turunmaan yrittäjyysilmapiirin saldo-luku on siten 18 eli se on parantunut 5 yksikköä.

Koko Varsinais-Suomen yrittäjyysilmapiirin saldo-luku on tänä vuonna 34 ja sitä parempi saldo-luku on vain Loimaan seudulla (45) ja Turun seudulla (37).

4.2. Kaarina on kuntien ykkönen yrittäjyysilmapiirivertailussa

Viidestä Maakuntaennusteen kyselyssä eniten vastauksia keränneestä kunnasta (Turku, Salo, Kaarina, Raisio ja Uusikaupunki) yrittäjyysilmapiirivertailussa ykköspaikan on säilyttänyt Kaarina. Kaarinassa 84 prosenttia (+2 %-yksikköä) yrittäjistä pitää kaupungin yrittäjyysilmapiiriä joko erinomaisena tai hyvänä ja viimevuotiseen tapaan vain prosentti pitää sitä huonona. Kaarinalaisyrittäjistä 11 prosenttia pitää kaupungin yrittäjyysilmapiiriä tyydyttävänä ja 3 prosenttia ei osaa arvioida sitä. Kaarina säilyttää selkeästi paikkansa myös koko maakunnan parhaana yrittäjyysilmapiiriltään.

Selvästi muita paremmaksi yrittäjyysilmapiiri on arvioitu myös Raisiossa viiden eniten vastauksia keränneen kunnan osalta. Raisiossa 56 prosenttia (+3 %-yksikköä) pitää yrittäjyysilmapiiriä vähintään hyvänä ja 9 prosenttia arvioi sen huonoksi.

Salossa ja Uudessakaupungissa yrittäjyysilmapiirin vähintään hyväksi arvioivien osuus on molemmissa 42. Salossa on kuitenkin Uuttakaupunkia vähemmän yrittäjyysilmapiiriä huonona pitäviä eli 16 prosenttia, kun Uudessakaupungissa yrittäjyysilmapiirin huonoksi arvioi 22 prosenttia vastaajista. Uudessakaupungissa yrittäjyysilmapiirin vähintään hyväksi arvioivien osuus on pudonnut lähes puoleen viime vuodesta ja yrittäjyysilmapiiriarvion saldo-luku on tullut alas peräti 57 yksikköä.

Turku on arvioitu tänä vuonna yrittäjyysilmapiiriltään heikoimmaksi viidestä eniten vastauksia keränneestä kunnasta. Turussa 31 prosenttia (-9 %-yksikköä) vastaajista pitää yrittäjyysilmapiiriä vähintään hyvänä samalla, kun 17 prosenttia (+6 %-yksikköä) pitää sitä huonona.

Yrittäjien arvot oman kunnan yrittäjyysilmapiiristä*:

Erinomainen tai hyvä	
Kaarina	84 %
Lieto	67 %
Naantali	57 %
Raisio	56 %
Masku	51 %
Loimaa	47 %
Uusikaupunki	42 %
Salo	42 %
Turku	31 %
Parainen	29 %

*Arvot niistä kunnista, joista saatiin yli 30 vastausta.

4.3. Loimaan seudulla yhteistyö kunnan ja yrittäjien välillä on sujuvinta

Maakuntaennusteessa kysytään vuosittain myös kuntien ja yritysten välisen yhteistyön sujuvuutta.

Kaikista vastaajista 35 prosenttia (-3 %-yksikköä viime vuodesta) pitää yhteistyötä oman kuntansa kanssa vähintäänkin hyvänä. Tyydyttävänä yhteistyötä pitää 34 prosenttia vastaajista ja huonona 19 prosenttia (+4 %-yksikköä) vastaajista. Yrittäjistä 12 prosenttia (-1 %-yksikkö) ei osaa arvioida yhteistyön sujuvuutta. Yhteistyön sujuvuutta mittaava saldo-luku on koko maakunnassa laskenut 7 yksiköllä viime vuodesta ja on tänä vuonna 16.

Seutukuntaakohtaisessa vertailussa selvästi muita parempa-n kunnan ja yritysten välistä yhteistyötä pitävät Loimaan seudun yrittäjät, kun lähes puolet, 47 prosenttia (+8 %-yksikköä), vastaajista arvioi yhteistyön vähintään hyväksi. Loimaan seudulla yhteistyötä huonona pitävien osuus on 16 prosenttia (-2 %-yksikköä). Loimaan seudun yhteistyön sujuvuutta mittaava saldo-luku 31 on tänä vuonna maakunnan korkein

Vakka-Suomessa on toiseksi suurin osuus niitä yrittäjiä, jotka arvioivat kunnan ja yrittäjien välisen yhteistyön vähintäänkin hyväksi, kun 38 prosenttia (-20 %-yksikköä) vakkasuomalaisista yrittäjistä arvioi yhteistyön kunnan kanssa hyväksi tai erinomaiseksi. Vakka-Suomessa kokonaistilannetta heikentää kuitenkin se, että 24 prosenttia (+15 %-yksikköä) vakkasuomalaisista yrittäjistä pitää yhteistyötä kunnan kanssa huonona. Vakka-Suomen kunnan ja yrittäjien välistä yhteistyötä mittaava saldo-luku onkin pudonnut peräti 35 yksikköä.

Turun seudulla ja Salon seudulla vähintään hyvänä yhteistyötä kunnan kanssa pitää 34 prosenttia vastaajista. Turun seudulla yhteistyötä huonona pitää 18 prosenttia (+4 %-yksikköä) ja Salon seudulla 19 prosenttia (+2 %-yksikköä). Turun seudun kunnan ja yrittäjien välistä yhteistyötä mittaava saldo-luku 16 on pudonnut viime vuodesta 4 yksikköä ja Salon saldo-luku 15 on pudonnut 9 yksikköä viime vuodesta. Turunmaalla tilanne on niin ikään heikentynyt hieman, kun 23 prosenttia vastaajista arvioi kunnan ja yritysten välisen yhteistyön hyväksi. Samalla 24 prosenttia yrittäjistä arvioi yhteistyön huonoksi ja viime vuonna niukasti plussalla ollut yhteistyön sujuvuutta mittaava saldo-luku on painunut miinukselle.

Yhteistyön sujuvuus on siten heikentynyt koko maakunnassa ja myös kaikissa seutukunnissa Loimaan seutua lukuun ottamatta, jossa saldo-luku on kohonnut 10 yksiköllä.

Turun alueella ylivoimaisesti parhaaksi kunnan ja yritysten välisen yhteistyön ovat arvioineet kaarinalaiset yrittäjät, kun 74 prosenttia (+7 %-yksikköä) yrittäjistä arvioi yhteistyön kunnan kanssa vähintään hyväksi ja vain 3 prosenttia (-1 %-yksikkö) pitää sitä huonona. Kaarinassa kunnan ja yrittäjien välinen yhteistyö arvioitiin parhaaksi myös viime vuonna. Niin ikään viimevuotiseen tapaan toiseksi parhaana yhteistyötä pidetään Liedossa, jossa 53 prosenttia (-8 %-yksikköä) pitää yhteistyötä kunnan kanssa vähintään hyvänä.

Naantalissa ja Raisiossa yhteistyön vähintään hyväksi arvioineiden yrittäjien osuus on noussut viime vuodesta. Erityisesti Naantalissa kokonaistilanne on parantunut, kun 44 prosenttia (+13 %-yksikköä) vastaajista pitää yhteistyötä kunnan kanssa vähintään hyvänä ja 13 prosenttia (-5 %-yksikköä) huonona ja yhteistyötä mittaava saldo-luku on noussut 18 yksikköä. Raisiossa yhteistyötä vähintään hyvänä pitää 42 prosenttia (+8 %-yksikköä) yrittäjistä ja huonona 12 prosenttia (+2 %-yksikköä).

Turussa kokonaistilanne on heikentynyt merkittävästi, kun kunnan ja yritysten välistä yhteistyötä mittaava saldo-luku on painunut reippaasti miinukselle ja on tänä vuonna -10. Yrittäjistä 16 prosenttia (-5 %-yksikköä) arvioi yhteistyön hyväksi, kun huonona sitä pitää 26 prosenttia (+8 %-yksikköä).

4.4. Yrityksille löytyy edelleen hyvin toimitiloja ja tontteja

Toimitilojen ja tonttien saatavuus arvioidaan tänäkin vuonna viimevuosien tapaan hyväksi Varsinais-Suomessa, kun 52 prosenttia (+ 2 %-yksikköä) vastaajista pitää sitä vähintään hyvänä ja 9 prosenttia (-1 %-yksikkö) huonona.

Seutukunnista paras tilanne on viimevuotiseen tapaan Salon seudulla, vaikka tilanne on aavistuksen viimevuotista huonompi. Tänä vuonna Salon seudulla 63 prosenttia (-3 %-yksikköä) vastaajista arvioi toimitilojen ja tonttien saatavuuden vähintään hyväksi ja 6 prosenttia viimevuotiseen tapaan saatavuuden huonoksi.

Vakka-Suomessa ja Loimaan seudulla toimitilojen ja tonttien saatavuus on parantunut, kun vähintään hyvänä toimitilaja tonttitilannetta pitää molemmissa 56 prosenttia vastaajista. Vakka-Suomessa tilanteen arvioi huonoksi 9 prosenttia ja Loimaan seudulla 12 prosenttia vastaajista.

Niin ikään Turun seudulla tilanne on säilynyt hyvänä, kun 49 prosenttia (+ 1 prosenttiyksikkö) arvioi toimitilojen ja tonttien saatavuuden hyväksi ja 9 prosenttia pitää sitä huonona.

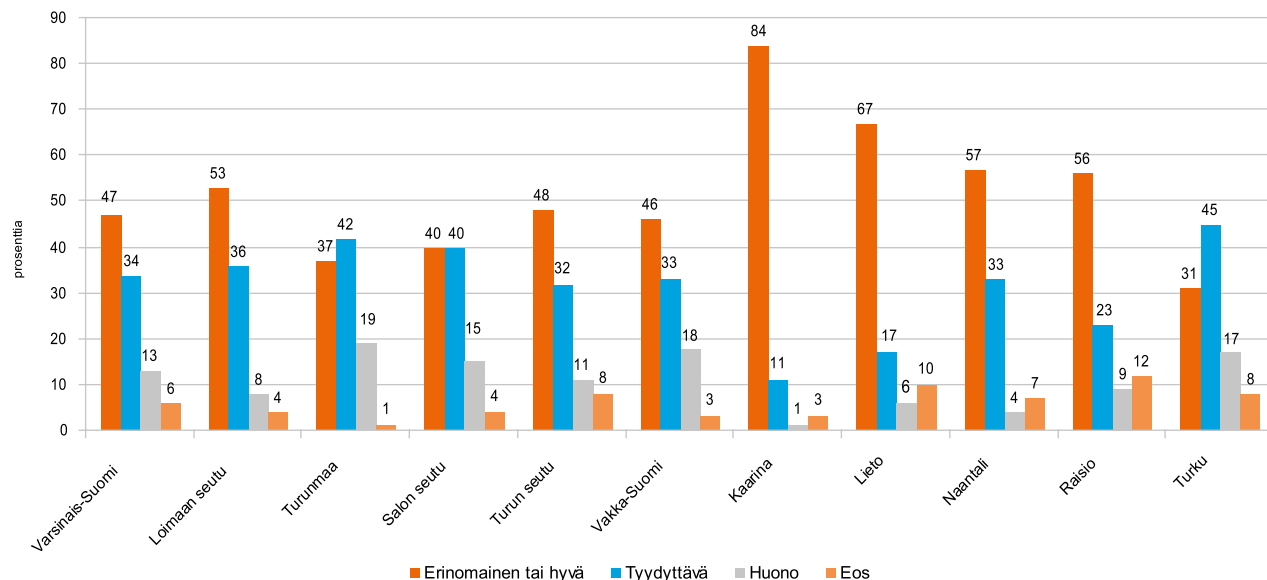
Turunmaalla toimitilojen ja tonttien saatavuus on parantunut merkittävästi viime vuodesta, kun 42 prosenttia (+ 8 %-yksikköä) vastaajista arvioi sen vähintään hyväksi ja 12 prosenttia (-13 %-yksikköä) arvioi sen huonoksi. Toimitilojen ja tonttien saatavuutta mittaava saldoluku onkin parantunut viime vuodesta 21 yksiköllä Turunmaalla.

Turun alueella toimitila- ja tonttitilanne on parantunut entisestään Liedossa, jossa 71 prosenttia (+ 6 %-yksikköä) yrittäjistä arvioi toimitilojen ja tonttien saatavuuden vähintään hyväksi sekä Kaarinassa, jossa 69 prosentin (+ 7 %-yksikköä) mielestä tilanne on vähintäänkin hyvä.

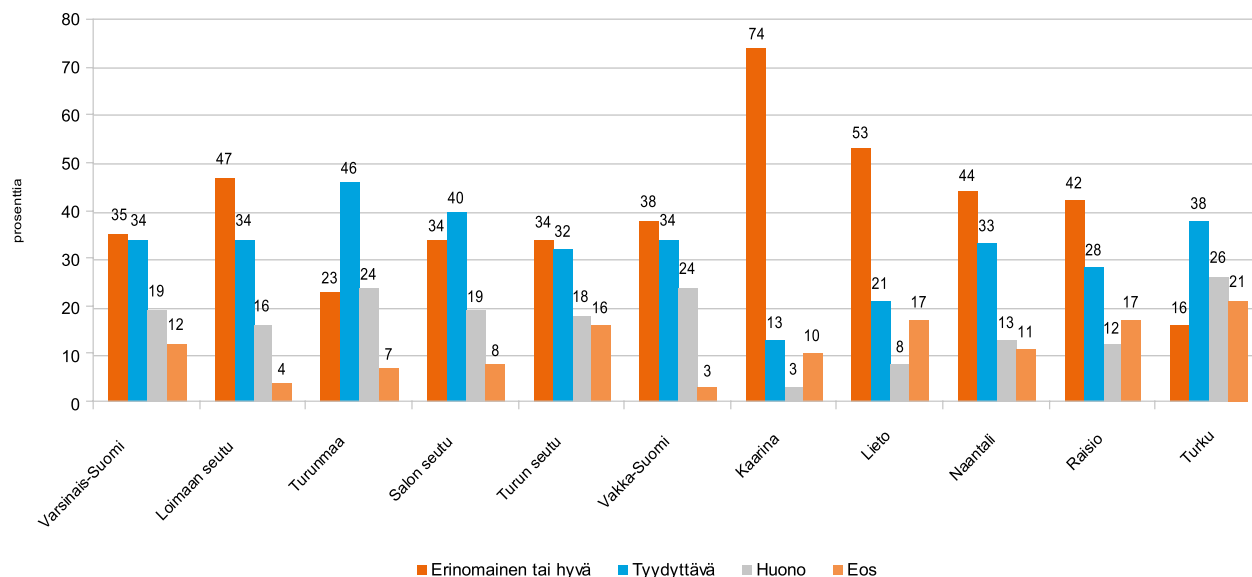
Raisiossa tilanne on myös viimevuotista parempi, kun 55 prosenttia (+ 10 %-yksikköä) vastaajista pitää toimitila- ja tonttitilannetta vähintään hyvänä. Turussa tilanne on säilynyt lähes yhtä hyvänä kuin viime vuonna, kun 42 prosenttia (-1 %-yksikkö) vastaajista arvioi toimitilojen ja tonttien saatavuuden vähintään hyväksi.

Naantalissa toimitilojen ja tonttien saatavuus on edelleen Turun alueella heikoin, vaikka kokonaistilanne on viimevuotista parempi, kun 29 prosenttia (-2 %-yksikköä) vastaajista pitää toimitilojen ja tonttien saatavuutta vähintään hyvänä ja 13 prosenttia (-10 %-yksikköä) pitää sitä huonona. Toimitilojen ja tonttien saatavuutta mittaava saldoluku onkin parantunut Naantalissa 8 yksiköllä.

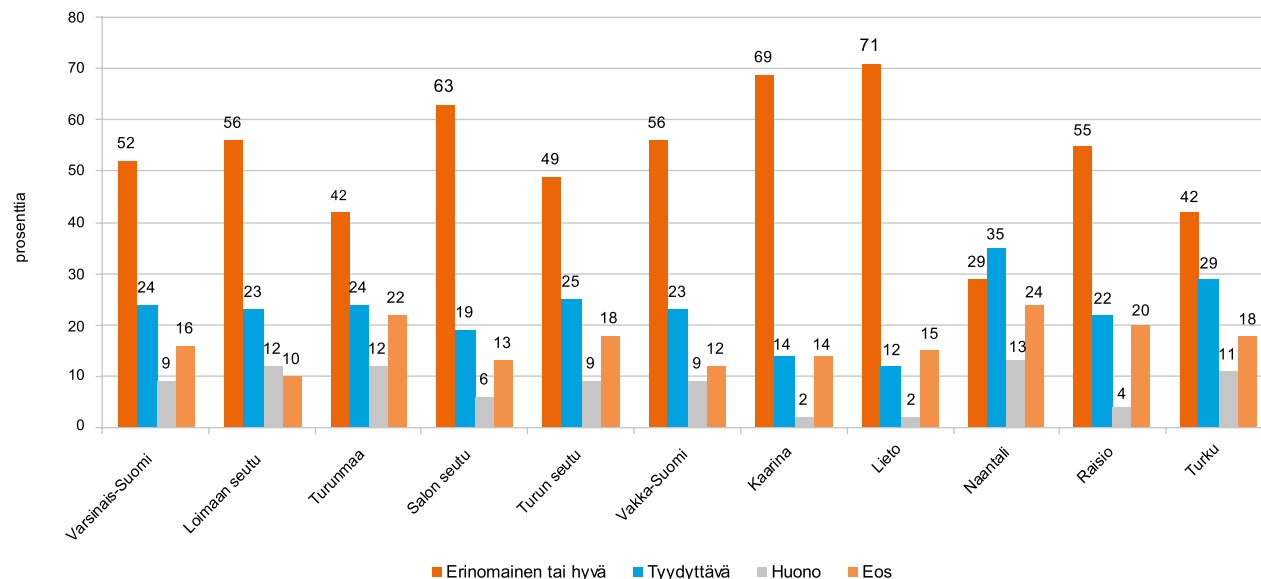
Kunnan yrittäjyysilmapiiri vuonna 2015



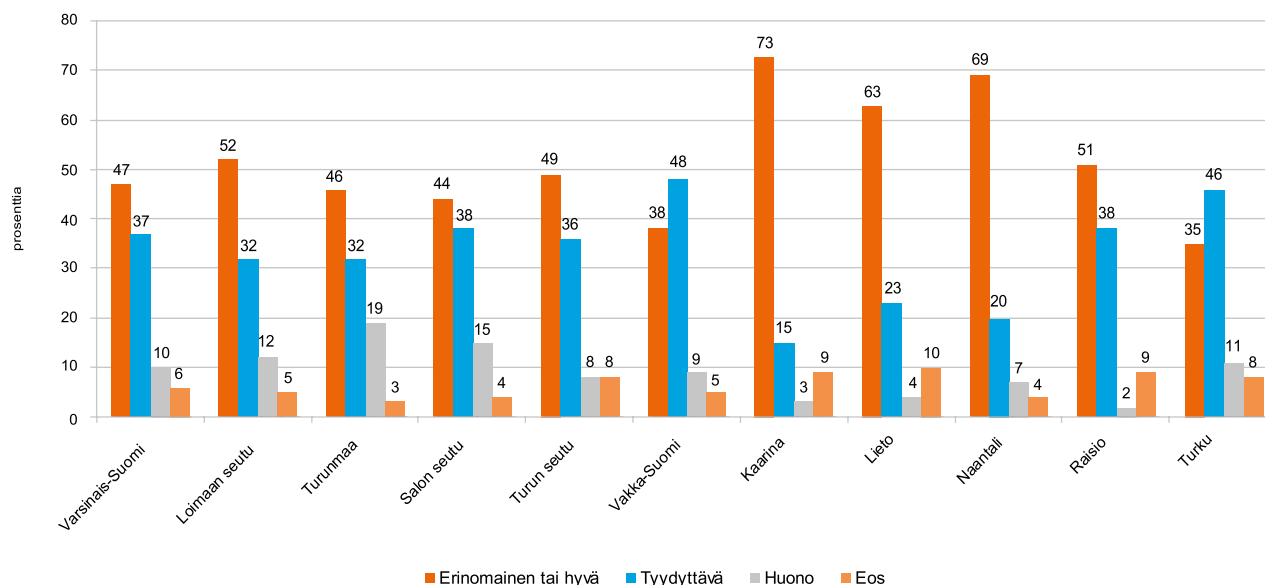
Kunnan ja yritysten välinen yhteistyö vuonna 2015



Tonttien ja toimitilojen saatavuus omassa kunnassa



Peruspalvelujen toimivuus omassa kunnassa



4.5. Peruspalvelujen toimivuus parantunut Turun seudulla

Varsinaissuomalaiset yrittäjät arvioivat peruspalvelujen toimivuuden säilyneen suunnilleen viimevuotisella tasolla, kun 47 prosenttia (-1 %-yksikkö) vastaajista arvioi tilanteen vähintään hyväksi. Huonoksi peruspalvelujen tason arvioi 10 prosenttia (+1 %-yksikkö) vastaajista.

Seutukuntien välisessä vertailussa peruspalveluiden toimivuutta vähintään hyvänä pitävien yrittäjien osuus on suurin Loimaan seudulla, jossa 52 prosenttia (-3 %-yksikköä) yrittäjistä arvioi peruspalvelujen toimivuuden vähintään hyväksi ja vastaajista 12 prosenttia (+3 %-yksikköä) pitää sitä huonona. Turun seudulla kokonaistilanne on Loimaan seutua aavistuksen parempi, kun 49 prosenttia vastaajista (+2 %-yksikköä) pitää tilannetta vähintään hyvänä ja 8 prosenttia huonona. Turun seudun saldoluku on niin ikään noussut viime vuodesta kahdella yksiköllä ja se on tänä vuonna maakunnan korkein eli 41. Loimaan seudun peruspalveluiden toimivuutta mittaava saldoluku on 40.

Turunmaalla peruspalvelujen toimivuutta pitää vähintään hyvänä 46 prosenttia vastaajista, mutta samalla sen arvioi huonoksi 19 prosenttia vastaajista. Turunmaa saakin yrittäjiltä tänä vuonna heikoimmat arviot koko Varsinais-Suomessa peruspalvelujen toimivuudessa. Turunmaan peruspalveluiden toimivuutta mittaava saldoluku on 27 (-6 yksikköä).

Alle maakunnan keskiarvon jäävät myös Salon seutu ja Vakka-Suomi. Salon seudulla 44 prosenttia (+5 %-yksikköä) vastaajista arvioi peruspalvelujen toimivuuden hyväksi ja 15 prosenttia (-2 %-yksikköä) pitää peruspalvelujen toimivuutta huonona. Vakka-Suomessa peruspalvelujen toimivuutta pitää hyvänä 38 prosenttia (-15 %-yksikköä) vastaajista ja 9 prosenttia (+1 %-yksikkö) pitää peruspalvelujen toimivuutta huonona.

Turun alueella suurin osuus peruspalvelujen toimivuutta hyvänä tai erinomaisena pitäviä yrittäjiä on Kaarinassa ja Naantalissa. Kaarinassa peruspalvelujen toimivuuden vähintään hyväksi arvioi 73 prosenttia (+6 %-yksikköä) vastaajista ja Naantalissa 69 prosenttia (-5 %-yksikköä) vastaajista. Kaarinassa peruspalvelujen toimivuutta mittaava saldoluku on 70 ja Naantalissa 62.

Liedossa peruspalveluja pitää erinomaisena tai hyvänä 63 prosenttia (-8 %-yksikköä) ja Raisiossa 51 prosenttia (+2 %-yksikköä) vastaajista. Raisiossa peruspalvelujen toimivuutta mittaava saldoluku on noussut yhdeksällä yksiköllä ja se on tänä vuonna 49. Liedossa saldoluku on laskenut viime vuodesta kymmenellä yksiköllä ja se on tänä vuonna 59.

Alle Varsinais-Suomen keskiarvon peruspalveluiden toimivuudessa jää Turku, jossa viimevuotiseen tapaan 35 prosenttia pitää peruspalvelujen toimivuutta vähintään hyvänä ja 11 prosenttia arvioi ne huonoksi. Saldoluku 24 on niin ikään sama kuin viime vuonna.

5. VAIHTUVAT KYSYMYKSET

Varsinais-Suomen Maakuntaennusteen vakiokysymysten eli vuosittain samoina pysyvien kysymysten lisäksi kyselyssä on mukana vuosittain vaihtuvia kysymyksiä. Vuoden 2015 Varsinais-Suomen Maakuntaennusteen vaihtuvissa kysymyksissä selvitettiin yrittäjien kannalta tärkeimpiä seuraavan vaalikauden teemoja, pk-yrittäjille tärkeimpiä verokannustimia, tärkeimpiä tekijöitä pk-yritysten työllistämismahdollisuuksien edistämiseksi, eniten yritystoimintaa rajoittavia sääntelyalueita, yrittäjien tukiverkoston tärkeimpiä tahoja, Turun telakan omistajaratkaisun vaikutuksia yrityksen tulevaisuuden näkymiin, yrittäjien näkemyksiä Varsinais-Suomen kilpailukyvyyn kannalta tärkeimmistä liikennehankkeista sekä aiemmin tässä raportissa kerrottuja vakuutusyhtiön valintaan vaikuttavia tekijöitä.

5.1. Yrittäjä luottaa omaan lähipiiriinsä

Yrittäjien tukiverkoston tärkeimmät tahot löytyvät omasta lähipiiristä, omasta perheestä, ystävistä tai oman yrityksen avainhenkilöistä. Oman lähipiirin nimeää yhdeksi tukiverkostonsa tärkeimmistä tahoista 85 prosenttia yrittäjistä, kun heitä pyydettiin nimeämään kolme tukiverkostonsa tärkeintä tahoa. Tilitoimiston nimeää yhdeksi tärkeimmistä tukiverkoston kuuluvista tahoista 70 prosenttia vastanneista. Myös pankin tai muun rahoittajan merkitys on tärkeä, sillä sen nimeää tukiverkoston tärkeimmäksi tahoksi 36 prosenttia vastaajista. Samoin tärkeänä pidetään yrittäjäjärjestöä, joka on 35 prosentin mielestä yksi tärkeimmistä tukiverkoston tahoista sekä yrityskummit tai toisia yrittäjiä, jotka ovat 31 prosentin mielestä tukiverkoston tärkeimpiä tahoja.

5.2. Telakkaratkaisu vaikuttaa myönteisesti yleiseen ilmapiiriin

Vuoden 2015 Maakuntaennusteessa yrittäjiltä kysyttiin, miten Turun telakan omistajaratkaisu vaikuttaa vastaajayrityksen tulevaisuuden näkymiin. Vastaajista 42 prosenttia oli sitä mieltä, että telakan omistajaratkaisu vaikuttaa erittäin positiivisesti tai jonkin verran positiivisesti yrityksen tulevaisuuden näkymiin. 56 prosenttia vastaajista oli sitä mieltä, ettei telakan omistajaratkaisu vaikuta oman yrityksen toimintaan.

Vastaajilla oli mahdollisuus myös vastata, onko telakkaratkaisulla muita vaikutuksia. Näissä vastauksissa (2 % vastaajista) korostettiin, että vaikka telakan omistajaratkaisulla ei ole suoranaisia vaikutuksia vastaajayrityksen toimintaan, vaikuttaa telakkaratkaisu myönteisesti yleiseen ilmapiiriin ja lisää luottamusta tulevaisuuteen koko maakunnassa.

5.3. Lisää lentoyhteyksiä Eurooppaan, Tunnin juna ja Valtatie 8:n kehittäminen

Tämän vuoden Maakuntaennusteessa yrittäjiä pyydettiin valitsemaan myös Varsinais-Suomen kilpailukyvyyn kannalta tärkein liikennehanke. Varsinaissuomalaisten yrittäjien mielestä maakunnan kilpailukyvyyn kannalta tärkein liikennehanke on lentoyhteyksien lisääminen Turusta muualle Eurooppaan, sillä kolmannes vastaajista pitää sitä kilpailukyvyyn kannalta tärkeimpänä liikennehankkeena.

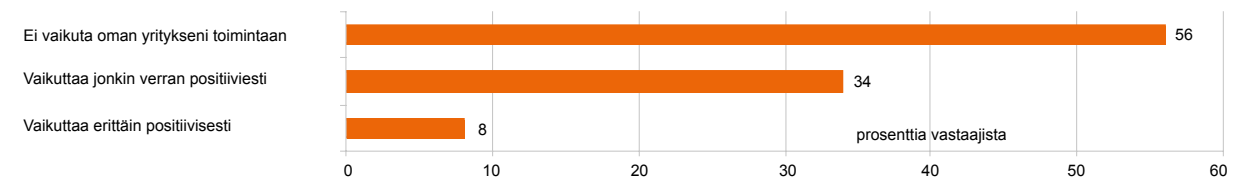
Ns. Tunnin juna eli nopeaa junayhteyttä Turusta Helsinkiin pitää Varsinais-Suomen kilpailukyvyyn kannalta tärkeimpänä liikennehankkeena 22 prosenttia vastaajista. Niin ikään

22 prosenttia vastaajista nostaa Valtatie 8:n kehittämisen Varsinais-Suomen kilpailukyvyyn kannalta tärkeimmäksi liikennehankkeeksi.

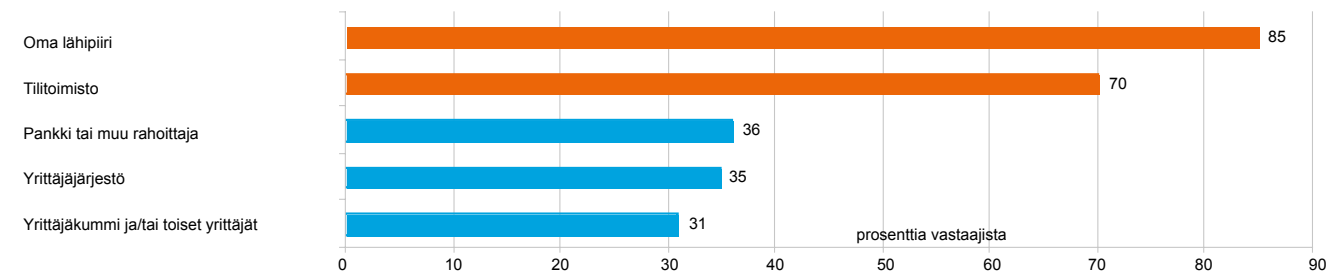
Vähemmän tärkeinä liikennehankkeina Varsinais-Suomen kilpailukyvyyn kannalta pidetään Valtatie 9:n kehittämistä, jonka Varsinais-Suomen kilpailukyvyyn kannalta tärkeimmäksi tekijäksi nostaa 6 prosenttia vastaajista sekä moottoritietä Turusta Pietariin (5 % vastaajista), Valtatie 10:n kehittämistä (3 prosenttia vastaajista), lentoyhteyksien lisäämistä Turusta Tukholmaan (2 prosenttia vastaajista) ja lentoyhteyttä Turusta Pietariin (prosentti vastaajista).

Loput vuoden 2015 Maakuntaennusteen vaihtuvien kysymysten tuloksista julkistetaan 9.2.2015.

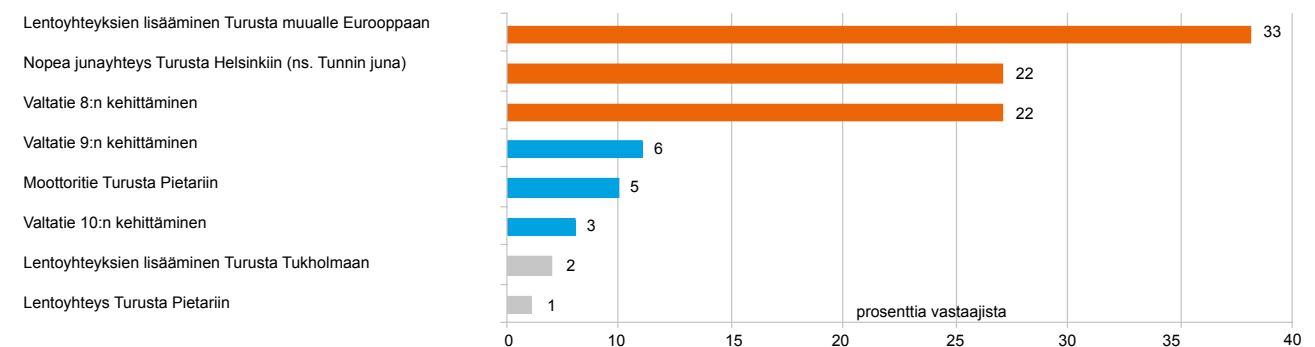
Turun telakan omistajaratkaisun vaikutus yrityksen tulevaisuuden näkymiin



Yrittäjän tukiverkoston tärkeimmät tahot



Varsinais-Suomen kilpailukyvyyn kannalta tärkeimmät liikennehankkeet



Egentliga Finlands landskapsprognos 2015:

Försiktigheten har ökat i de små och medelstora företagen i Egentliga Finland

Företagarna i Egentliga Finland har sedan 1993 kartlagt bedömningsnärheten inom sin medlemskår om deras konjunkturförväntningar inför det kommande året. Sedan hösten 1999 deltar även andelsbankerna i Egentliga Finland som samarbetspart till företagarföreningen i kartläggningsarbetet. Landskapsprognosen för 2015 är redan den sextonde i raden av andelsbankernas och företagarföreningens gemensamma rapporter och samtidigt den tjugoundra landskapsprognosen för Egentliga Finland genom tiderna.

Som grund för Egentliga Finlands landskapsprognos står en enkät som vi sände ut till alla de 7 789 medlemmar i föreningen Företagarna i Egentliga Finland till vilka vi hade uppgift om e-postadress. Enkäten besvarades på internet, på finska eller på svenska. Vi fick in svar från sammanlagt 1 175 företagare, vilket innebär att enkäten besvarades av 15,1 procent av dem som mottog den.

Egentliga Finlands landskapsprognos utreder årligen företarnas förväntningar på årsomsättning, lönsamhet, personalantal och investeringar. Dessutom utreder vi företarnas uppfattning i frågor som gäller bank, försäkring och finansiering, samt deras bedömning av företagarklimatet i den egna kommunen.

Företagsprofilen hos de företag som deltog i Landskapsprognosen 2015:

Läge:

Åboregionen	63 %
Saloregionen	12 %
Vakka-Suomi	10 %
Loimaaregionen	9 %
Åboland	6 %

Bransch:

Tjänster	45 %
Handel	15 %
Industri	11 %
Byggnad	17 %
Transport	6 %
Lantbruk, vilt och fiske	4 %
Informationsteknik	2 %

Personalantal:

Privatföretagare	36 %
Mycket små företag (2–9)	50 %
Små företag (10–49)	12 %
Medelstora och stora företag (50–)	2 %

Resultaten i Egentliga Finlands landskapsprognos visar att de små- och medelstora företagen i landskapet inte förväntar sig att det ska ske någon förändring till det bättre under 2015. Företagarna är aningen mer försiktiga än i fjol i sina bedömningar om hur det egna företagets årsomsättning, personalantal, lönsamhet och investeringar kommer att utvecklas.

Av företagarna i landskapet tror 37 % (en minskning med 3 procentenheter från i fjol) att deras årsomsättning kommer att öka i år, medan 19 % (en ökning med 2 procentenheter från ifjol) befarar en minskning. I sina resultatförväntningar är företagarna till och med ännu försiktigare än vad beträffar årsomsättningsförväntningarna. 29 % förväntar sig en lönsamhetsökning (en minskning med 4 procentenheter) medan drygt en femtedel (22 %) av företagen bedömer att deras lönsamhet kommer att avta.

Även förväntningarna på personalutveckling är lägre än i fjol, 12 % (en minskning med 3 procentenheter) av landskapets företagare uppskattar att deras personal kommer att öka i år, medan var tionde företag (en ökning med 1 procentenhet) bedömer att de under året kommer att bli tvungna att minska sin personal.

Den minskning inom investeringsförväntningar som började 2012 fortsätter även i år, trots att 59 % av företagarna fortfarande meddelar att deras investeringar kommer att hållas på samma nivå som i fjol. 17 % av de företagare som besvarade enkäten (en minskning med 1 procentenhet) tror på ökade investeringar. Samtidigt planerar 24 % av företagarna (en ökning med 1 procentenhet) att dra ned på sina investeringar. Saldot -7 på årets investeringsförväntningar är det lägsta i Egentliga Finlands landskapsprognos 22-åriga historia.

På basen av de svar som gavs i landskapsenkäten kommer det under i bästa fall att skapas i medeltal 710 nya arbetsplatser detta år i de små och medelstora företagen. De företag som besvarade enkäten representerar cirka 15 % av alla medlemsföretag i föreningen Företagarna i Egentliga Finland. Om utvecklingen skulle förverkligas enbart i alla företagarföreningens medlemsföretag skulle det i bästa fall innebära tusentals nya arbetsplatser i Egentliga Finland under 2015. Det visar att de små och medelstora företagens roll som sysselsättare och skapare av nya arbetsplatser fortfarande är betydande i Egentliga Finland.

En granskning av resultaten i landskapsprognosen per regionkommun visar att tillväxtförväntningarna huvudsakligen har minskat i samtliga regionkommuner från i fjol. Endast i Loimaaregionen är tillväxtförväntningarna högre än i fjol, utom vad beträffar förväntningarna på en ökning i årsomsättningen. De högsta tillväxtförväntningarna finns i år hos företagarna i Saloregionen och i Åboland. Av kommunerna i Åboregionen är företagarna i St. Karins generellt sett mest förväntansfulla vad beträffar tillväxt. I de kommuner utom Åboregionen från vilka vi fick in mer än 30 svar är företagarna i Salo mer förväntansfulla än de andra på sin tillväxtökning under det år som börjat.

En branschjämförelse visar att den mest positiva andan inför 2015 finns inom branschen informationsteknik. Branschen

är den enda där alla mätare i år pekar på plus. Förväntningarna på årsomsättning, lönsamhet, personalantal och investeringar är samtliga positiva. Granskar man företagen enligt storlek visar det sig att de större bland de små och medelstora företagen även i år förhåller positivast till sin egen årsomsättningsutveckling. Dessa är de företag var man förutspår den största tillväxten.

I år uppskattar 64 % (53 % i fjol) av de företag som planerar investeringar att finansieringen kommer att ske med egen inkomstfinansiering. 35 % (43 % i fjol) uppskattar att de kommer att behöva lån för sina investeringar.

Andelsbankens position som företagarkommun i Egentliga Finland är stark. Resultaten i landskapsprognosen visar igen att företagarnas klart viktigaste bankpartner är andelsbanken, och hälften av företagarna (en ökning på 2 procentenheter) svarade att andelsbanken är deras huvudsakliga bank. Företagarna angav som sitt primära försäkringsbolag NärTapiola (34 %), Pohjola (25 %) och If (19 %). Den viktigaste faktorn vid val av såväl bank- som försäkringspartner är kvaliteten på personlig service.

Av företagarna anser 47 % (en minskning på 5 procentenheter från i fjol) att företagarklimatet i den egna kommunen är gott eller utmärkt, och 35 % (en minskning på 3 procentenheter) att samarbetet med den egna kommunen löper åtminstone väl. Tillgången på verksamhetsfaciliteter och tomter bedömdes i likhet med i fjol och tidigare år som gott i Egentliga Finland, 52 % (en ökning på 2 procentenheter) av dem som besvarade enkäten ansåg att tillgången är åtminstone god. 47 % av dem som svarade (en minskning på 1 procentenhet) ansåg att basservicen i den egna kommunen är åtminstone god.

Den bästa regionkommun inom företagarklimat bedömdes i år vara Loimaaregionen, där även samarbetet mellan kommunen och företagaren bedömdes fungera smidigast. Basservicen fungerar enligt bedömningen bäst i Åboregionen. Den bästa tillgången på verksamhetsfaciliteter och tomter bedömdes enligt företagarna finnas i Saloregionen. Bland kommunerna är företagarklimatet i Egentliga Finland enligt företagarnas uppfattning bäst i St. Karins.

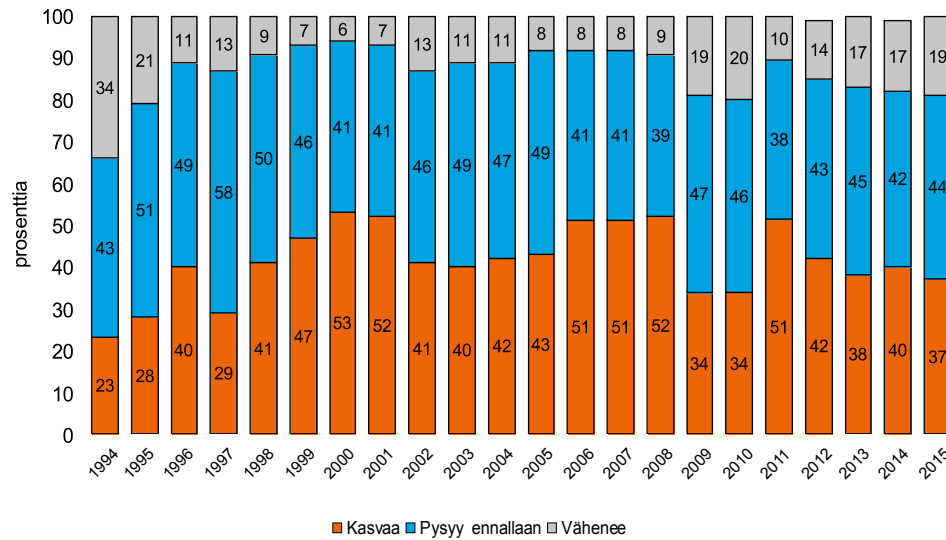
Enligt företagarnas åsikter är ökade flygförbindelser till Europa, det så kallade "En timmes tåg"/"Tunnin juna", entimmesstågförbindelsen till Helsingfors, och utvecklingen av riksväg 8 de trafikprojekt som är viktigast för konkurrenskraften i Egentliga Finland.

42 % av de små och medelstora företagen bedömer att varvslösningen i Åbo kommer att få positiva effekter på det egna företagets verksamhet. Ur svaren kan man även tolka ut en tro på att varvslösningen kommer att inverka positivt på det allmänna klimatet i landskapet.

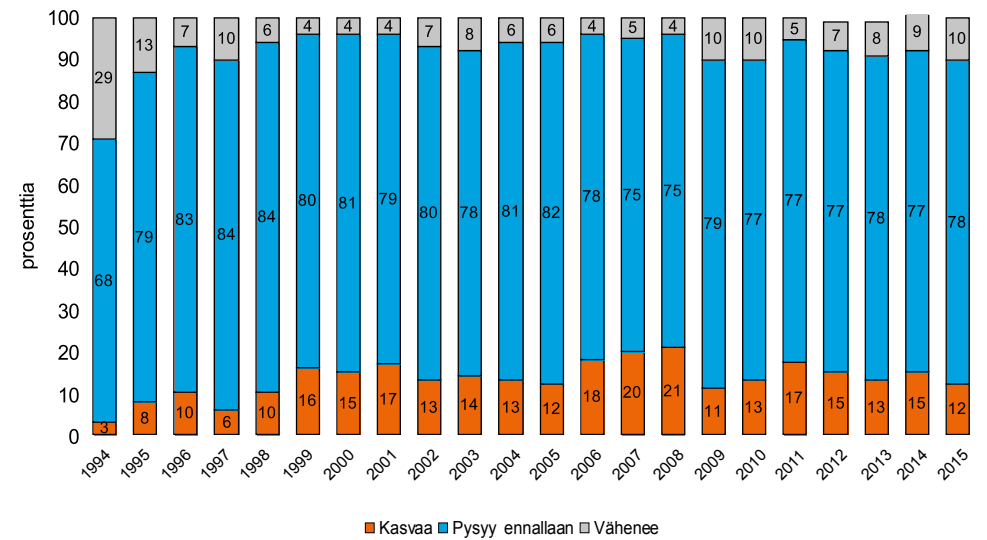
De viktigaste faktorerna i de små och medelstora företagens stödnätverk är på basen av svaren i landskapsprognosen den egna närkretsens, bokföringsbyrå, banken eller någon annan finansiär, samt företagargrupporganisationen.

Varsinaissuomalaisten yritysten kehitysodotukset vuosina 1994–2015

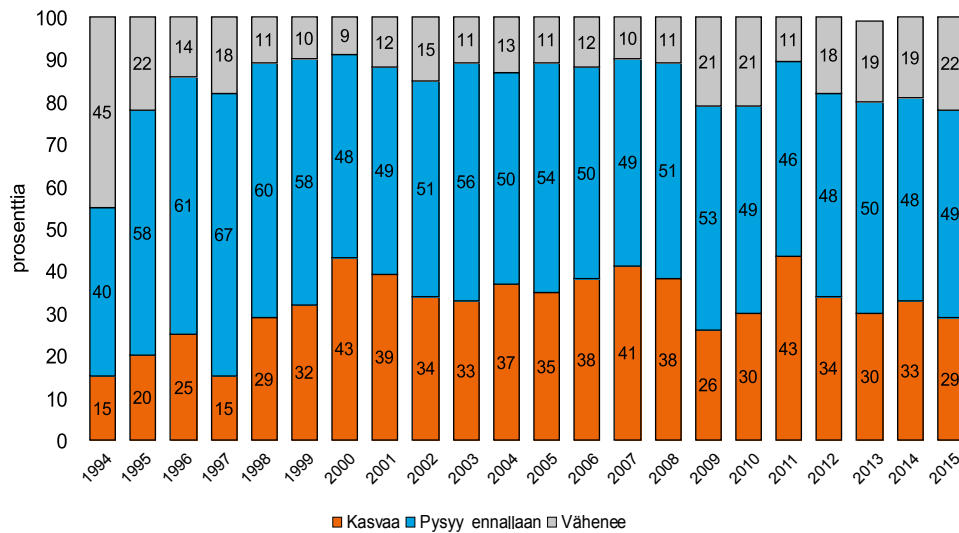
Liikevaihdon odotukset 1994–2015



Arvio henkilökunnan määrästä 1994–2015



Kannattavuuden odotukset 1994–2015



Arvio investointien määrästä 1995–2015

